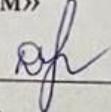
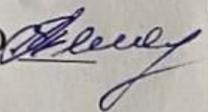

Міністерство науки і освіти України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
Кафедра міжнародних економічних відносин та туризму

Кваліфікаційна робота
на тему «Історико-культурні традиції Мексики як база організації розвитку
пізнавального туризму»

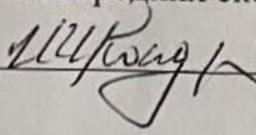
Виконала: студентка 4 курсу, групи 401-ЕТ
Спеціальності 242 «Туризм»

Діденко Дарія Сергіївна

Керівник: к.е.н., доцент Білоусова А.Ю.

Робота допущена до захисту:

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та туризму

17.06 2021 р. І.Б. Чичкало-Кондрацька

Полтава 2021

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
Кафедра міжнародних економічних відносин та туризму
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність 242 «Туризм»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Чичкало-Кондрацька І.Б.
І.Б. Чичкало-Кондрацька
« 26 » *Т* 2021 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТА**

Діденко Дарія Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи «Історико-культурні традиції Мексики як база організації розвитку пізнавального туризму»

керівник роботи к.е.н., доцент Білоусова Анастасія Юріївна

затверджена наказом по університету від «03» березня 2021 р. №158 ф, а

2. Строк подання студентом роботи 06.06.2021 р.

3. Вихідні дані до роботи *Статистична інформація, публікації з теми: статті, монографії, звітність підприємства.*

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1. Дослідити історико-культурні традиції країни як основу пізнавального туризму

2. Проаналізувати організацію пізнавальних турів туристичної агенції «Феєрія мандрів»

3. Розробити пізнавальний тур до Мексики

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

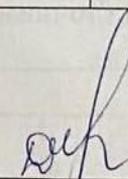
6. Консультанти розділів роботи

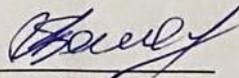
Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
I	Білоусова А.Ю., к.е.н., доцент	10.05.2021	18.05.2021
II	Білоусова А.Ю., к.е.н., доцент	19.05.2021	23.05.2021
III	Маховка В.М., к.е.н., доцент	24.05.2021	30.05.2021

7. Дата видачі завдання 26.04.2021 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Пор. №	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітки
1.	Збирання даних про базове підприємство, пошук літературних джерел	19.04.2021 – 23.04.2021	Вик.
2.	Розроблення і затвердження керівником плану роботи	26.04.2021 – 28.04.2021	Вик.
3.	Оброблення літератури і розроблення теоретичного розділу	29.04.2021 – 10.05.2021	Вик.
4.	Розроблення аналітичного розділу кваліфікаційної роботи	11.05.2021 – 18.05.2021	Вик.
5.	Розроблення проектного розділу кваліфікаційної роботи	19.05.2021 – 28.05.2021	Вик.
6.	Оформлення кваліфікаційної роботи	31.05.2021 – 06.06.2021	Вик.
7.	Перевірка роботи на плагіат	06.06.2021 – 19.06.2021	Вик.
8.	Захист кваліфікаційної роботи	22.06.2021-25.06.2021	Вик.

Студент
(підпис)

Керівник роботи
(підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ТРАДИЦІЇ КРАЇНИ ЯК ОСНОВА ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ	7
1.1. Пізнавальний туризм: зміст та місце в організації сучасних туристичних продуктів	7
1.2. Історико-культурні традиції як основа пізнавального туризму	18
1.3. Пізнавальні тури як спосіб підвищення туристичної привабливості історико-культурних пам'яток Мексики	27
Висновки до розділу 1.....	40
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНИХ ТУРІВ ТУРИСТИЧНОЇ АГЕНЦІЇ «ФЕЄРІЯ МАНДРІВ».....	42
2.1. Загальна характеристика туристичної агенції «Феєрія мандрів».....	42
2.2. Дослідження історико-культурного потенціалу Мексики в контексті розвитку пізнавального туризму	57
2.3 Аналіз умов організації туристичною агенцією «Феєрія мандрів» пізнавальних турів до Мексики	64
Висновки до розділу 2.....	70
РОЗДІЛ 3. ПІЗНАВАЛЬНИЙ ТУР ДО МЕКСИКИ: ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБЛЕННЯ	72
3.1. Оцінка історико-культурних туристичних ресурсів Мексики для розроблення пізнавального туру.....	72
3.2. Розробка пізнавального туру до Мексики	82
3.3. Оцінка економічної доцільності організації пізнавального туру до Мексики.....	86
Висновки до розділу 3.....	90
ВИСНОВКИ.....	92
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	95
ДОДАТКИ	101

ВСТУП

Туристична подорож для людини є джерелом нових вражень та емоцій. У сучасному суспільстві історико-культурні традиції країн нерідко виступають фактором мотивації туристів. Під час екскурсій і подорожей з пізнавальними цілями людина отримує більш точну і розгорнуту інформацію про те, що його цікавить, розширюючи тим самим свій кругозір. Такий туризм одночасно вчить і розважає, дозволяє накопичити безцінний досвід зустрічей з різними культурами і виробити свою систему цінностей і пріоритетів. Розвиток пізнавального туризму не лише призводить до збільшення туристичних потоків, а й формує імідж території, що сприяє подальшому просуванню туристичного продукту на внутрішній і міжнародний туристичний ринок.

Мексика, володіючи багатою культурно-історичною спадщиною і культурним різноманіттям, має всі можливості розвитку і вдосконалення даного виду туризму. Більш того, на сьогоднішній день Мексика є об'єктом туристичного інтересу серед громадян усього світу і може стати одним з провідних культурних центрів на планеті.

Актуальність теми роботи полягає у перспективності пізнавального туризму на базі історико-культурних традицій та продиктована потребами сучасного суспільства, необхідністю оптимізувати процеси, пов'язані з довгостроковим прогнозуванням розвитку туризму в країні. Пізнавальний туризм у Мексиці є дуже складним сегментом туристичної індустрії, ринок пізнавального туризму у країні різноманітний і багатогранний. У майбутньому цей сегмент туризму у країні, ймовірно, лише зміцнюватиметься як прямо, так і опосередковано, оскільки зі зміною рекреаційних потреб ознайомлення з культурними цінностями постає однією із цілей сучасної людини, а отже, дослідження пізнавального туризму на базі історико-культурних традицій в країні дозволить оцінити загальний «туристичний клімат» у країні, визначивши основні вектори, що зумовлять сталий розвиток туризму у країні. До того ж, масовий туризм, звичайно, ніколи не втратить своїх позицій, але туристи

стануть відвідувачами з більш різноманітними культурними потребами, що зумовлює необхідність відкриття нових горизонтів пізнавального туризму для країни, які здатні задовільнити попит навіть серед тих туристів, які традиційно не вважаються цільовою аудиторією для пізнавального туризму у Мексиці.

Вивченню пізнавального туризму значної уваги приділяють як вітчизняні так і закордонні науковці. Значної уваги вивченню питання пізнавального туризму приділяли Вишневська Г., Гарбар Г., Дрогомирецька М., Савранчук Л., Кифяк В., Маховка В., Черниш І., Шандор Ф., Никига О., Федорченко В., Пуцентейло П., Грановська В., Каджзар П., Сущинська М., Павлік І.

Туристичний потенціал Мексики у сфері пізнавального туризму можна прирівняти до безмежного, однак цей напрямок не розкритий для українських туристів. Історико-культурні творації Мексики являють собою можливості активізації та перспективи розвитку пізнавального туризму для українських туристів в цій країні.

Туризм є дуже розвиненою областю Мексики, чому сприяють географічні та природні умови, культурна спадщина, розвинена інфраструктура. За наявності об'єктів, включених до списку Світової культурної спадщини ЮНЕСКО Мексика посідає 7 місце. До того ж Мексика посідає 5-те місце у світі за субіндексом завдяки комбінуванню природних ресурсів (1-е місце) та культурних ресурсів та ділових поїздок (10-е місце). Маючи хороший туристичний потенціал, Мексика займає 19 місце в світі по туристській конкурентоспроможності згідно з рейтингом ТТСІ [56].

Мета роботи – дослідження історико-культурних традицій Мексики як бази розвитку пізнавального туризму в країні.

Відповідно до мети роботи, поставлено такі її завдання:

визначити зміст та місце пізнавального туризму в організації сучасних туристичних продуктів;

розглянути історико-культурні традиції як основу пізнавального туризму;

охарактеризувати пізнавальні тури як спосіб підвищення туристичної привабливості історико-культурних пам'яток Мексики;

розглянути загальну характеристику туристичної агенції «Феєрія мандрів»;

дослідити історико-культурний потенціал Мексики в контексті розвитку пізнавального туризму;

проаналізувати умови організації туристичною агенцією «Феєрія мандрів» пізнавальних турів до Мексики;

оцінити історико-культурні туристичні ресурси Мексики для розроблення пізнавального туру;

провести розробку пізнавального туру до Мексики;

надати оцінку економічної доцільності організації пізнавального туру до Мексики.

Об'єкт дослідження – історико-культурний традиції як перспектива для розвитку пізнавального туризму Мексики.

Предмет дослідження – сучасний стан та перспективні напрями розвитку пізнавального туризму Мексики.

Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Перший розділ присвячений історико-культурним традиціям країни як основі пізнавального туризму, у другому розділі проведено аналіз організації пізнавальних турів туристичної агенції «Феєрія мандрів». В третьому розділі надано особливості розроблення пізнавального туру до Мексики.

Результати дослідження в систематизованому й узагальненому вигляді представлено у заключній частині. Робота складається з 94 сторінок друкованих аркушів, містить 14 таблиць, 9 рисунків.

Основні положення дипломної роботи і результати досліджень були апробовані:

Діденко Д. С., Маховка В. М. Проблеми та перспективи підвищення туристичної привабливості Полтавської області. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Управління туристичною індустрією:

методологія і практика», 1-2 жовтня 2020 р. Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2020. С.24-26.

Діденко Д., Білоусова А. Ю. Місце історико-культурних традицій у пізнавальному туризмі. 73-а наукова конференція, професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету: тези доп. (Полтава, 21 квітня – 13 травня). Полтава: НУПІЮК, 2021. С. 6-8.

РОЗДІЛ 1

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ТРАДИЦІЇ КРАЇНИ ЯК ОСНОВА ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ

1.1. Пізнавальний туризм: зміст та місце в організації сучасних туристичних продуктів

Туристична подорож для людини є джерелом нових вражень та емоцій. Метою туристичної подорожі є відпочинок, зміна оточення, знайомство з архітектурними, історичними та природними пам'ятками інших регіонів, знайомство зі звичаями і звичками мешканців країн відвідування. Під час екскурсій і подорожей з пізнавальними цілями людина отримує більш точну і розгорнуту інформацію про те, що його цікавить, розширюючи тим самим свій кругозір. Такий туризм одночасно вчить і розважає, дозволяє накопичити безцінний досвід зустрічей з різними культурами і виробити свою систему цінностей і пріоритетів. Саме пізнавальний туризм задовольняє вищезазначені потреби туристів. Ознайомлення з культурою та традиціями інших країн збагачує духовний світ людей.

Водночас пізнавальний туризм стає актуальним у плані розвитку на регіональному та державному рівнях та має вплив на соціально-економічну сферу, екологічний стан, зовнішньоекономічну діяльність та трансформується у пріоритетний соціокультурний феномен розвитку людства на шляху досягнення міжетнічної толерантності у глобальному масштабі [48, с. 376].

Термін «пізнавальний туризм» було запроваджено на міжнародному рівні в матеріалах Всесвітньої конференції з культурної політики (1982 р.). Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури розглядає пізнавальний туризм як відмінний від інших видів туризму, «що враховує культури інших народів». У Хартії щодо пізнавального туризму Міжнародної ради з пам'яток і об'єктів (ICOMOS) пізнавальний туризм визначається як

форма туризму, основною метою якого, крім інших завдань, є «відкриття пам'ятників і об'єктів» [33].

Вивченню пізнавального туризму значної уваги приділяють як вітчизняні так і закордонні науковці. Проте незважаючи на великий обсяг досліджень в науковій літературі з цього напрямку для визначення «пізнавального туризму» використовують різні терміни та утотожнюють пізнавальний туризм з пізнавальним, екскурсійним, культурним, культурно-пізнавальним туризмом тощо [33].

Західні науковці визначають пізнавальний туризм як різновид туризму, що включає «всі аспекти подорожування, за допомогою яких мандрівники дізнаються про історію та спадщину інших людей або про їх сучасний спосіб життя чи мислення»; «подорож для відпочинку, мотивована одним або кількома аспектами культури певної місцевості»; «туризм, орієнтований на культуру призначення – стиль життя, історію, мистецтво, економіку та дозвілля місцевого населення» [43].

Так, наприклад, Федорченко В. утотожнює пізнавальний туризм з екскурсійним та надає наступне визначення пізнавального туризму: туристські поїздки, основною метою яких є задоволення допитливості та інших пізнавальних інтересів [45]. Пуцентейло П. дотримується аналогічної точки зору і зазначає, що пізнавальний (екскурсійний) туризм – це подорожі і поїздки з пізнавальною метою [34]. Шандор Ф. утотожнює пізнавальний туризм з культурним туризмом та надає наступне визначення: «культурний туризм – це відвідання історичних, культурних або географічних визначних пам'яток» [17].

Розгорнуту та деталізовану характеристику пізнавальному туризму з детальною класифікацією наводить Сущинська М. (табл. 1.1). В своїх дослідження вона так саме, як і Шандор Ф. дорівнює пізнавальний туризм культурному. В своїх дослідженнях Сущинська М. у пізнавальному туризмі виділяє: спеціалізований пізнавальний туризм, неспеціалізований пізнавальний туризм, пізнавальний туризм, як складова іншого виду туризму.

Таблиця 1.1

Типи пізнавального туризму та їх характеристики [41, с. 39]

Вид туризму	Часовий / культурний фокус	Особливості	Тематичні пам'ятки / діяльність туриста
Туризм спадщини, або культурно-історичний	Минуле / Висока культура. Традиційні побутова і творча практика	Реалізує інтерес до минулого, до визнаних культурних цінностей, що знаходять вираз в автентичних «пам'ятках» (історичних, архітектурних, літературних, художніх) і традиціях	Музеї та центри спадщини. Історичні споруди (замки, фортеці та ін. будівлі). Культурні ландшафти (що асоціюються з історичними особистостями або подіями). Місця археологічних розкопок. Релігійні центри та споруди. Місцеві традиції. Традиційні події
Оглядовий (культурно-екскурсійний) або ознайомлювальний	Минуле, сьогодення / Висока культура. Традиційні побутова і творча практика	Реалізує інтерес до знайомства з «чужою» культурою для формування різнопланової картини світу	Пам'ятки культурно-історичної спадщини. Місцеві традиції. традиційні події
Арт-туризм	Сьогодення / Висока і популярна культура	Реалізує інтереси до сучасних процесів в сфері художньої творчості	Художні галереї та виставки. Театри і драматичні, музичні вистави. Культурно-креативні квартали. Фестивалі мистецтв. Музеї та події в сфері сучасного дизайну і моди. Літературні місця. Місця зйомок фільмів
Подієвий культурний туризм	Сьогодення та минуле / Висока, популярна, жива культура	Реалізує інтерес до унікальних культурних ресурсів, використання яких обмежено жорсткими часовими і просторовими рамками	Фестивалі мистецтв. Регіональні та місцеві святкування (карнавали, релігійні свята, святкування пам'ятних дат тощо). Естрадні та інші шоу. Прем'єрні покази. Художні виставки
Креативний культурний туризм	Минуле, сьогодення, майбутнє / Висока, популярна, жива культура	Реалізує інтерес до власного творчого і духовного розвитку	Власна творча діяльність туриста у творчій сфері і сфері духовного самовдосконалення в галузях культури, розвиток яких складають відмінну рису дестинації

Продовження табл.1.1

Вид туризму	Часовий / культурний фокус	Особливості	Тематичні пам'ятки / діяльність туриста
Екокультурний туризм	Минуле, сьогодення / Жива культура	Реалізує інтерес у формуванні нового культурного досвіду в формі діяльної участі в здійсненні традиційного укладу життя місця (аутентичного, реконструйованого або сучасного)	Перебування в місцевій родині. Участь у традиційній дозвільній діяльності місцевого населення. Ведення традиційного укладу життя в «історичному» поселенні
Туризм вражень	Минуле, сьогодення / Висока, популярна, жива культура	Реалізує інтерес до осмислення особливостей культури місця і часу через власний емпіричний досвід, отриманий на основі занурення в запропоновані обставини	Культурно-креативні квартали. Інтерактивні музейні програми. Місцеві свята та фестивалі. Історичні реконструкції
Тематичний туризм	Минуле, сьогодення / Висока, популярна, жива культура	Реалізує інтерес до знайомства з одним з аспектів історії та культури дестинації. Відновлення культурних маршрутів на регіональному, міжрегіональному та місцевому рівні	Може об'єднувати однотипні і різні за типом культурні ресурси всередині і поза дестинації, згруповані навколо однієї теми

Підсумовуючи вищезазначену інформацію пропонуємо наступне трактування поняття «пізнавального туризму»: пізнавальний туризм - це туристичні подорожі, основною метою яких є вивчення та ознайомлення туристів із історико-культурними традиціями та культурною спадщиною будь-якої країни.

Пізнавальна місія туризму полягає у розширенні ціннісних горизонтів соціокультурного життя людини, в піднесенні людини над повсякденністю. Власне, туризм у цьому розумінні – завдяки єдності процесів упредметнювання і розпредметнювання – «творить» сучасну культурну людину [11, с. 141].

Метою пізнавального туризму є ознайомлення, популяризація серед населення визначних пам'яток культури історичних, архітектурних, мистецтва та етнічних особливостей життя народонаселення. UNESCO виділяє

пізнавальний туризм в окремий кваліфікаційний вид, який має свої особливості, що відмінні від інших видів. Міжнародна рада з охорони пам'яток та історичних місць (ICOMOS) характеризує цю дефініцію як певну організовану діяльність, що несе пізнавальний, освітній та елітарний характер з поширення й роз'яснення культурної ідеї. Також за своєю суттю пізнавальний туризм носить не тільки інформаційний характер, за ним існує більш глобальна місія – збереження культурної спадщини, самобутності регіону, а також вирішення суперечних питань, які існують між культурою та туризмом [12].

До цілей пізнавального туризму можна віднести ознайомлення з цікавими природними і культурними об'єктами (пам'ятками історії, архітектури, мистецтва, природними та етнічними особливостями, сучасним життям та традиціями народів), отримання нової інформації про ці об'єкти, а також відвідування унікальних місць.

Виділяють чотири основні напрями пізнавального туризму до яких відносять:

- історико-археологічний туризм;
- етнографічно-краєзнавчий туризм;
- архітектурно-історичний туризм;
- симпозіумний туризм [4].

Основою пізнавального туризму є історико-культурні можливості держави, що включають цілу соціокультурну сферу з традиціями і звичаями, особливостями побутової та господарської діяльності. Концентрація об'єктів культурної спадщини має прямий вплив на розвиток пізнавального туризму.

До прикладів пізнавального туризму, як складової іншого туризму можна віднести також відвідування мовних курсів або майстер-класів, які можна отримати тільки в певній країні (наприклад, уроки латиноамериканських танців краще брати в Бразилії, танцю живота – в Індії або Сирії, фламенко – в Іспанії). А найкращий спосіб вивчення іноземних мов – полетіти на місяць до відповідної країни і навчатися за спеціальними програмами. Подібні форми навчання дають можливість спілкуватися з мешканцями різних країн, з

представниками різних культур, обмінюватися інформацією, досвідом, дізнаватися більше про життя інших людей.

Для пізнавального туризму характерні групові та індивідуальні поїздки. Пізнавальні цілі можуть поєднуватися з метою відпочинку. Пізнавальна поїздка може передувати відпочинку на курорті або під час відпочинку туристи можуть здійснювати екскурсії, в тому числі і в інші міста і навіть в інші країни. Однією з різновидів пізнавальних поїздок є автомобільний туризм. У порівнянні з подорожами на інших видах транспорту поїздки на автомашиних і автобусах надають туристам набагато більшу можливість познайомитися з країною.

Мінімальний набір ресурсів для пізнавального туризму може дати будь-яка місцевість, але для його масового розвитку потрібна певна концентрація об'єктів культурної спадщини (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Об'єкти культурної спадщини

Історико-культурні ресурси прийнято поділяти на матеріальні й духовні. Матеріальні охоплюють сукупність засобів виробництва та інших матеріальних цінностей суспільства на всіх етапах його історичного розвитку, що можуть

задовольняти пізнавальні потреби людей, а духовні містять сукупність досягнень суспільства в державно-суспільному житті, освіті, науці та мистецтві.

На появу нових типів поведінки у споживацькому суспільстві туроператори відреагували пропозицією «культурного продукту». В основу якого покладено ставлення до навколишнього середовища, самобутньої культури і традицій місцевого населення, орієнтація на пізнання і духовне засвоєння культури світу, пошук історичної ідентичності, що є екзистенційною потребою людини. З часом культурно-пізнавальна складова стає неодмінним імперативом будь-якої подорожі, а захоплення минулим, «зачарування історією» – характерною ознакою сучасного життя [46, с. 233]. Українська дослідниця, історик Яковенко Н. М. зазначає, що культ минулого нині помітно зріс, про це свідчать густота і розмах меморіальних практик – поява нових музеїв, святкування історичних дат, зусилля зі збереження пам'яток старовини тощо [19, с. 26]. Призначення пізнавального туризму показано на рис. 1.2

Рис. 1.2. Призначення пізнавального туризму (складено автором на підставі [61, с. 11])

Сучасному пізнавальному туризму притаманні наступні характерні риси: активна роль і позиція туриста має першорядне значення, дуже висока можливість вибору маршрутів і форм їх проходження;

переважає роль привабливості не окремих пам'яток, як раніше, а цілісного культурного оточення;

пізнавальні ресурси того чи іншого регіону виступають як культурний капітал, здатний до відтворення, в тому числі і за рахунок надходжень від сучасних форм туризму [66, с. 11].

За результатами дослідження проведеного за допомогою анкетування відвідувачів (табл. 1.2). історичної частини м. Дубровник (Хорватія), об'єкта Світової спадщини ЮНЕСКО та відповідно об'єкта який відноситься до дестиницій пізнавального туризму, що користується попитом у туристів, наочно можна виділити категорії туристів, які є прихильниками пізнавального туризму [58].

Таблиця 1.2

Профіль відвідувачів історичної частини м. Дубровник – об'єкта пізнавального туризму

Характеристика	Кількість відвідувачів	Відсоток (%)
Вік:		
18-34	115	32,7
35-49	114	32,4
50-64	89	25,1
65 та більше	35	9,9
Стать		
Чоловіки	175	49,3
Жінки	180	50,7
Сімейний стан		
Неодружений	114	32,1
Одружений	202	56,9
Розлучений / овдовілий / розлучений	39	11,0
Освіта		
Середня школа і менше	74	20,8
Неповна вища освіта	215	60,6
Повна вища освіта	66	18,6

Отже, за результатами, наведеними в табл. 1.2, можна дійти висновку, що прихильниками подієвого туризму є сімейні пари, які відносяться до вікової категорії від 18 до 49 років та мають неповну вищу освіту. Проте, згідно з дослідженнями вітчизняних вчених, типовими туристами в цьому напрямку є люди віком від 45 до 60 років, які вже не обтяжливі маленькими дітьми та мають можливість і бажають витратити гроші на пізнання чогось нового. Однак, в підтвердження результатів опитування, наведеного в табл. 1.2 останнім часом здебільшого пізнавальний туризм цікавить молодь, для неї особливо важливим є усвідомлення історико-культурного значення здобутків власної країни, гордості за неї [49, с. 377].

Незважаючи на тривалу історію, популярність пізнавального туризму серед відпочиваючих не меншає. Причиною є те, що даний вид туризму вдало поєднує функцію фізичного та психологічного відновлення особистості із освітньо-культурною та просвітницькою функціями через задоволення потреб відпочиваючих у пізнанні світу через споживання туристичних послуг. Пізнавальний туризм відіграє важливу роль в осмисленні власної ідентичності, у відродженні локальних традицій.

Передбачається, що кількість людей, зацікавлених у пізнавальному туризмі, буде зростати зі зростанням покоління бемі-буму. Це покаже не лише інтерес до класичних культурно-пізнавальних напрямків, але й до країн, що розвиваються, культурні продукти яких поліпшують якість та прибуток від туристичного продукту. Культурно-пізнавальні напрямки повинні пропонувати такі пізнавальні продукти, які стануть спогадами та досвідом для їх відвідувачів [39, с. 902]. Згідно з дослідженнями UNWTO [63] в табл. 1.3 наведено узагальнену інформацію щодо інноваційних змін на світовому туристичному ринку, тренди, зумовлені туристичним попитом та підтриманням пропозиції, які мають безпосереднє відношення до пізнавального туризму, інформацію пропонувано у порівнянні концепцій туризму на кінець XX сторіччя та сучасності.

Таблиця 1.3

Тенденції та тренди світового туристичного ринку, які здійснюють вплив на розвиток пізнавального туризму [32, 63]

КОНЦЕПЦІЯ ТУРИЗМУ	
кінець XX сторіччя	початок XXI сторіччя
пропозиція	
Орієнтованість масового турпродукту на курортний пасивний відпочинок	У пропозиціях для туристів дедалі більше туристичних послуг формату ASI (Activities and Special Interest)
Спрямованість масового туризму на отримання сьогоденних прибутків. Інтереси місцевої громади до уваги не бралися	Турбота про стан і охорону природного та культурного довкілля, а також інтересів місцевого населення. Sustainable tourism – сталий розвиток туризму та дестинацій
Невеликий досвід подорожей, страх відвідувати далекі країни, маловідомі місця	Розширення географії світового туризму та зміна активності за напрямками подорожей та регіонами
попит	
Домінування у продажах стереотипних, готових пакетних турів (package tours), в яких не приділяли уваги питанням урізноманітнення потреб, мотивації та туристичних інтересів	Широка диверсифікація туристичних продуктів. Пристосування їх до мінливих смаків і преференцій все більш вимогливих клієнтів (а також готовність до спеціального замовлення: Luxury, VIP, Special tour program)
Перевага стандартних пропозицій рекреаційних пакетів, що базувалися на формулі 3S (sea, sun, sand – море, сонце, пісок)	Зростання значення активних форм відпочинку, пов'язаних зі спортом, культурою, навчанням та додатковими послугами. Поява туристів типу 4E (entertainment, excitement, education, experience – розвага, атракція (захоплення), навчання, досвід (навички))

Отже, вищезазначена інформація надає можливість дійти висновку, що в подальшому саме пізнавальний туризм буде здебільшого користуватися попитом серед туристів. На це мають вплив певні мотивації попиту на туристичний продукт пізнавального туризму. До специфічних мотивацій

попиту на туристичний продукт, який туристичні підприємства можуть запропонувати в межах пізнавального туризму є: пошук новизни, справжність культурної спадщини, міжкультурність, що передбачає орієнтованість турпродукту на національний лінгвокультурний сегмент ринку споживачів, міжкультурний принцип відбору інформації, міжкультурне спілкування з носіями досліджуваної культури [51, с. 39].

Розвиток пізнавального туризму і охорони історико-культурної спадщини має базуватися на певних принципах, серед яких можна виділити наступні:

будь-яка місцевість володіє, в тій чи іншій мірі, культурною спадщиною. При цьому культурна спадщина характеризується багатомірністю, багатофункціональністю;

підхід до використання історико-культурної спадщини в усьому світі характеризується насамперед використанням концепції збереження та сталого розвитку соціальних і територіальних спільнот. Однак, при цьому розвиток і використання історико-культурної спадщини розглядається як імпульс розвитку території. Необхідно не тільки зберігати, але «вписувати» культурну спадщину в соціально-економічні процеси, що протікають в даній місцевості. Одним з найбільш ефективних способів такого «вписування» є використання потенціалу культурної спадщини для створення об'єктів культурного туризму, привабливих для різних категорій потенційних туристів;

історико-культурна спадщина буде розвиватися тільки в тому випадку, якщо навколо територіальних об'єктів цієї спадщини буде створюватися і функціонувати відповідна туристично-рекреаційна інфраструктура, яка дозволить створити комплексний продукт, який є атрактивний як для туристів, так і для жителів даної місцевості (резидентів).

Пізнавальний туризм в межах історико-культурної спадщини є основою створення туристської інфраструктури та має використовувати вже сформовану соціальну інфраструктуру території.

Пізнавальний туризм – це можливість формування відкритих стосунків із зовнішнім оточенням, виконання соціально важливих завдань шляхом

поширення знань і тлумачення значень символів і цінностей соціокультурного середовища області для формування ставлення людини до світу.

Пізнавальний туризм сьогодні займає перші місця в статистиці світових туристичних агентств та конкурує з оздоровчим і спортивним туризмом. Розвиток цього сегменту туризму є пріоритетним напрямком туристичної галузі. Сотні тисяч людей в усьому світі щодня відстоюють годинні черги, щоб потрапити в музеї. Люди прагнуть розширювати свій кругозір і продовжувати свою самоосвіту в будь-якому віці і в будь-якому місці. У підтвердження прогнозних розрахунками UNWTO щодо розвитку туризму, з врахуванням пандемії коронавірусу COVID-19 найпопулярнішими видами туризму, як і планувалося, у 2020 р. станули: пригодницький, круїзний, екологічний, культурно-пізнавальний, тематичний, екстремальний [64].

Отже, підсумовуючи вищевикладене зазначимо, що пізнавальний туризм направлений на розширення та пізнання кругозору особистості, водночас турист отримує ту інформацію та ті знання, яких він потребує, які зможуть задовольнити його наявні особисті потреби. Метою пізнавального туризму є ознайомлення з пам'ятками історії, архітектури, мистецтва, природними та етнічними особливостями, сучасним життям народу, історико-культурними традиціями тощо.

1.2. Історико-культурні традиції як основа пізнавального туризму

Розмірковуючи про історико-культурні традиції, слід виходити з того, що будь-який об'єкт культурної спадщини, створений за певний період, завжди носить конкретно-історичний характер і при цьому буде пронизаний певними духовними цінностями – традиціями. Саме традиції, які пронизують століття є безцінним елементом культурної та історико-культурної спадщини. Крім того, що традиції є культурною спадщиною та носять історичний характер, слід враховувати і те, що вони містять в собі потужний ресурс для досягнення освітніх цілей того покоління, яке живе сьогодні. За тисячоліття історії людиною

створено безліч будівель, статуй, предметів побуту, малюнків, написів. Культура завжди залишала в історії слід у вигляді об'єктів, творів мистецтва, ідей – всього того, що в найзагальнішому вигляді можна позначити як культурну спадщину. Проте, саме збереження та відновлення історико-культурних традицій надає певного сенсу та подовжує життя цим культурним об'єктам та надає можливість в повному обсязі відчувати атмосферу минулого. Останнім часом науковці здебільшого приділяють увагу вивченню та дослідженню історико-культурних особливостей народів, відродженню культури, формуванню історичної свідомості людства та особливо пілітків та молоді [5].

Історико-культурні традиції та культурна спадщина покликані об'єднувати людей і, одночасно, вони виступаю засобом їх диференціації і саме вони є підґрунтям виділення окремих територіальних ареолів пронизаних певними ідентичними історико-культурними традиціями [52]. Історико-культурні традиції, є своєрідним багатством і представляють собою підґрунтя для утворення сукупностей матеріальних і духовних об'єктів, унікальних для кожної країни та окремого регіону.

Проблема традиції є однією з ключових у вічному спорі про шляхи людства, про те, що йому слід залишити в минулому та придбати у майбутньому. Через поняття «традиція» і «традиційне» людям тривалий час вдавалось висловлювати своє відношення до минулого і до того, що в минулому вважалось недоторканим [5].

Тоді як пізнавальний туризм є засобом їх пізнання. Сьогодні цей вид відпочинку охоплює чверть всього туристського потоку.

Культурна самобутність народу завжди викликає великий інтерес і бажання познайомитися з її особливостями ближче, сає вона мотивує на подорожі. В процесі пізнання різноманітних форм історико-культурних традицій, національного самовираження розширюється кругозір людини, збагачується його духовний світ, приходить розуміння цінності культурної спадщини, формується почуття поваги до інших етносів. У цьому полягає гуманітарне значення історико-культурних традицій у пізнавальному туризмі.

Історико-культурні традиції є фундаментальною основою процесу духовного дозрівання, зберігання, зміцнення свободи, суверенітету і самобутності народу. Ідентичність шляхів історичної еволюції культури і туризму визначено єдністю новітніх методів підходу до їх подальшого розвитку [2, с. 59].

Два визначення культури з елементами пізнавального туризму було оголошено на конференції 1981 року в Мехіко:

перше визначення – загального характеру, сформований на культурній антропології та містить все, що заснував народ додатково до природи: загальну думку, господарську діяльність, виробництво, споживання, літературу і мистецтво, тип існування і людську гідність;

друге визначення – спеціалізованого характеру, вибудоване на «культурі культури», тобто на етичних, духовних, інтелектуальних і мистецьких аспектах існування людини [38, с. 69].

Культурне надбання всякого народу складають твори художників, зодчих, музикантів, письменників, роботи вчених і таке інше, але і нематеріальну спадщину, що включає фольклор, народні промисли, фестивалі, культові церемонії та інше.

Історико-культурні традиції та культурний потенціал країни є одним з головних факторів пізнавального туризму, оскільки:

це важливий засіб залучення туристів, оскільки ознайомлення з історико-культурними традиціями є найсильнішим стимулом туристичного мотиву;

об'єкти історико-культурної спадщини є важливим надбанням сучасних міст, яке може приносити прибуток та суттєво впливати на їх економічний розвиток;

має велике значення в соціальній сфері, вирівнюючи сезонні коливання та рівномірно розподіляючи туристичні потоки на території;

створює сприятливий імідж регіону, «брендинг» історико-культурних традицій, який використовується як ефективний інструмент прийняття лідерства на туристичній арені;

не лише приносять дохід регіону, але дають місцевому населенню підстави пишатися унікальними історико-культурними традиціями та давати можливість ділитися нею з туристами [54].

У багатьох країнах спостерігається демократизації культури і туризму, які становлять невід'ємну частину життя суспільства. Самосвідомість і розуміння навколишнього світу, розвиток особистості і досягнення призначених цілей наймовірно без отримання знань в сфері культури.

Однак, нажалі в деяких випадках це заздає негативного ефекту.

Історико-культурні традиції, культурне різноманіття та живі культури є основними туристичними визначними пам'ятками вони сприяють розвитку та розповсюдженню пізнавального туризму. Однак надмірний або погано керований туризм та його розвиток, може загрожувати фізичному існуванню, цілісності та суттєвим характеристикам існування живої культури. Екологічне середовище, культура та спосіб життя громад, які є носіями історико-культурних традицій та приймають активну участь у процесі демократизації туризму можуть погіршити стан живої культури, також досвід відвідувачів щодо спадщини нажалі може наносити негативні наслідки.

З огляду на те, що туризм до початку пандемії коронавірусу COVID-19 за даними UNWTO посідав четверте місце за обсягом надходжень коштів та відносився до найбільших видів економічної діяльності у світі, та на нього припадав найбільший міжнародний та внутрішній рух людей, туризм може чинити значний тиск на ресурси культурної спадщини та історико-культурні традиції. Вважаємо за доцільне звернути увагу і на цей факт.

Отже, розвиток пізнавального туризму здійснює як позитивний вплив на збереження історико-культурних традицій так і нажалі може виступати прямою загрозою існування та збереження певних історико-культурних традицій.

ICOMOS (Хартія щодо пізнавального туризму Міжнародної ради з пам'яток і об'єктів) визнає наступні форми туристичних загроз існуванню історико-культурних традицій та культурної спадщини [52]:

неадекватне визнання потенційних конфліктів між туристичними проектами і заходами та збереження культурної спадщини може призвести до поганого планування і негативного впливу на історико-культурні традиції, культурну спадщину та спосіб життя приймаючої етно-громади;

програми збереження, тлумачення та розвитку туризму, які ґрунтуються на неадекватному розумінні складних, часто суперечливих аспектів значення місця можуть призвести до втрати автентичності та зниження оцінки місця;

розвиток недоброякісного пізнавального туризму може негативно позначитися на місці, якщо він не враховує його естетичні, соціальні та культурні виміри, природні та культурні ландшафти, біорізноманіття та ширший візуальний контекст місць спадщини;

надмірна, погано спланована або не відслідковувана туристична діяльність та проекти розвитку можуть накласти неприйнятний рівень змін на фізичні характеристики, цілісність, екологію та біорізноманіття місця, місцевий доступ та транспортні системи, а також соціальне, економічне та культурне благополуччя приймаючої спільноти носія історико-культурних традицій;

відвідувачі, які виявляють незначну повагу до святості духовних місць, звичаїв та традицій, безвідповідально поводячись, можуть мати несприятливий вплив на них та на громади, які вважають їх важливими частинами своєї культурної ідентичності;

туристична діяльність, яка свідомо чи ненавмисно заохочує торгівлю викраденими чи незаконними культурними цінностями, може негативно позначитися на культурних ресурсах приймаючої громади, місця спадщини та сприяти знищенню історико-культурних традицій певного регіону;

погано сплановані, спроектовані або розташовані заклади для відвідувачів можуть негативно позначитися на суттєвих особливостях або екологічних характеристиках місць культурної спадщини;

корінні народи можуть реалізовувати традиційні права або обов'язки щодо власної землі та її важливих об'єктів, включаючи обмеження доступу до певних культурних практик, знань, вірувань, діяльності, артефактів чи об'єктів.

Відсутність поваги відвідувачів до прав та інтересів приймаючої громади на регіональному або місцевому рівні може призвести до конфлікту та негативно позначитися на приймаючій громаді, що також здійснить негативний вплив як на історико-культурні традиції так і на розвиток пізнавального туризму в даному регіоні;

відсутність консультацій із приймаючими громадами або корінними мешканцями щодо встановлення цілей, стратегій, політики та протоколів щодо ідентифікації, збереження, управління, презентації та інтерпретації своїх ресурсів спадщини, культурних практик та сучасних виразів культури може призвести до конфлікту та негативно позначитися на спільноті, що є носієм історико-культурних традицій;

використання зовнішніх екскурсоводів та перекладачів, які не мають безпосереднього відношення до приймаючої громади носія історико-культурних традицій, може зайняти місцевих жителів, які в наслідок мовного та культурного бар'єру не можуть повідомити про значення своїх місць відвідувачам. Як наслідок, з часом це може знеохотити місцевих жителів безпосередньо цікавитися турботою та збереженням власних історико-культурних цінностей.

Отже, неконтрольований розвиток пізнавального туризму, надмірна популяризація та безвідповідальне управління місцями спадщини, носіями історико-культурних традицій або колекцій, які не враховують сезонних коливань кількості відвідувачів або дозвіл надмірної кількості відвідувачів одночасно, можуть негативно вплинути як на значення місця, так і на досвід відвідувачів.

Об'єкти пізнавального туризму повинні володіти винятковістю в плані значущості для людської цивілізації і за ступенем естетичного впливу. Їх поділяють на три групи:

пам'ятники, створені людськими руками – це переважно архітектурні споруди;

природні пам'ятки – водоспади, печери, гори і озера;

змішані об'єкти – ландшафтні сади і парки.

Найзначніші об'єкти культури включені в список Світової спадщини і перебувають під охороною ЮНЕСКО.

Серед об'єктів історико-культурної спадщини виділяють певні види наведені в табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Об'єкти історико-культурної спадщини

Вид об'єкту	Характеристика
Археологічні	городища, кургани, залишки стародавніх поселень, стоянок, укріплень, військових таборів, виробництв, іригаційних споруд, шляхів, могильники, культові місця та споруди, мегаліти, наскальні зображення, ділянки історичного культурного шару, поля давніх битв, рештки життєдіяльності первісних і древніх людей
Історичні	будинки, споруди, їх комплекси (ансамблі), окремі поховання та некрополі, визначні місця, пов'язані з важливими історичними подіями, з життям та діяльністю відомих осіб, культурою та побутом народів
Історичні населені пункти, які зберегли свою історичну середу, зв'язок з природним оточенням, планувальну структуру	особливі елементи спадщини регіону, що володіють фізичної, історичної, естетичної та символічної цінностями, які містять в собі величезний обсяг історичної та культурної інформації
Монументального мистецтва	твори образотворчого мистецтва, як самостійні (окремі), так і ті, які пов'язані з архітектурними, археологічними чи іншими пам'ятками або з утвореними ними комплексами (ансамблями)
Архітектура і містобудування	історичні центри, вулиці, квартали, площі, архітектурні ансамблі, залишки давнього планування та забудови, окремі архітектурні споруди, а також пов'язані з ними твори монументального, декоративного та образотворчого мистецтва
Садово-паркове мистецтво	поєднання паркового будівництва з природними або створеними людиною ландшафтами
Ландшафтні	природні території, які мають історичну цінність
Пам'ятники природи	включають геологічні та геоморфологічні (оголення порід, окремі валуни, форми рельєфу і ін.), гідрологічні та гідрогеологічні (річки, озера, ключі, джерела, мінеральні джерела), ботанічні (лісові масиви, окремі дерева), ландшафтні (лісові і болотні урочища), тобто природні пам'ятки, що складаються з фізичних та біологічних утворень, що мають універсальну цінність з точки зору естетики чи науки
Пам'ятники культурно-природної спадщини	штучні форми рельєфу (кургани, вали, насипи, виїмки, ями), штучні водойми і насадження, акліматизовані види тварин і їх місце проживання, ґрунту

Безсумнівно, історико-культурні традиції є частиною національного багатства держави, що дісталось людству від минулих епох, значимість якого визнана поколіннями. Його роль неоціненна в розвитку культури, освіти і є головною у визначенні національної самобутності країни в цілому та її окремих регіонів. Пам'ятки природи, історії і культури вносять істотний внесок в сталий розвиток країни в цілому, що і зумовлює відповідальність держави за збереження своєї спадщини і передачу його наступним поколінням.

Природна допитливість туристів до історії та загальнолюдським культурним цінностям утворюють один з найбільш сильних спонукальних туристських мотивів. Такий інтерес досить сильно пов'язаний з освітнім і культурним рівнем туристів. Він реалізує традиційне ставлення до культури як засобу освіти і орієнтований на навчання. Місця збереження пам'яток історії та культури формують туристичні райони, центри і туристичні міста. Незалежно від тематики туру, все культурно-історичні програми сприяють розширенню пізнання іншої культури, дають можливість дотику до існуючих нині пам'ятників, як минулих епох, так і сучасності.

Люди відправляються в туристичну подорож, коли хочуть відпочити, вирватися з повсякденності, познайомитися з архітектурними, історичними та природними пам'ятками інших регіонів, побачити своїми очима звичаї і звички жителів цих місць. Під час екскурсій і подорожей з пізнавальними цілями людина отримує більш точну і розгорнуту інформацію про те, що його цікавить, розширюючи тим самим свій кругозір. Такий туризм одночасно вчить і розважає, дозволяє накопичити безцінний досвід зустрічей з різними культурами і виробити свою систему цінностей і пріоритетів.

У ХХІ столітті фахівцями туристичного бізнесу найбільш перспективним напрямком в туризмі визнається саме пізнавальний туризм як єдино здатний відкрити мандрівникові нове, цікаве і непізнане. Слід підкреслити, що саме пізнавальний туризм розвиває різні форми людського спілкування, встановлюючи і закріплюючи взаєморозуміння між людьми, повага до різноманіття культур і звичаїв. Історико-культурні традиції є фундаментальною

основою процесу розвитку, збереження і зміцнення незалежності і самобутності народів. Історико-культурні традиції є підґрунтям до абсолютно нового підходу до пізнавального туризму з розширенням сфер культурного відпочинку та духовної освіти. Розвитку пізнавального туризму в умовах сьогодення сприяє розвиток всіх видів транспорту, міжрегіональні та міжнародні культурні контакти, становлення і вдосконалення індустрії туризму.

Існують три основні відмінності сучасного пізнавального туризму:

активна роль і позиція туриста мають першорядне значення, дуже висока можливість вибору маршрутів і форм їх проходження;

привертає роль не окремих пам'яток, культурного оточення;

культурні ресурси того або іншого регіону виступають як культурний капітал, здатний до відтворення, в тому числі і за рахунок надходжень від сучасних форм туризму. Як і інші напрямки, культурно-пізнавальний туризм організовується навколо пам'яток, які умовно можна розділити на кілька типів: історичні, археологічні, природні, архітектурні, геологічні, спортивні, політичні, релігійні та комплексні.

Останнім часом популярною формою культурно-пізнавального туризму став розважальний туризм. Слід пам'ятати, що в основі культурного туризму лежить потреба в інтелектуальному, духовному і комунікативному розвитку людини. Тому в даний час з'являється величезна кількість абсолютно нових туристських напрямків: етнографічне, археологічне, флористичне; на туристський ринок виносяться пропозиції фототурів, мілітарі турів, винних, релігійних та весільних турів. Розвиваються подієвий, освітній, екологічний та інші види культурно-пізнавального туризму, з'являються нові музеї. Практично це продукти розважального туризму, але мають під собою глибокі моральні і культурні коріння.

В основі культурно-пізнавального туризму лежить рекреаційна діяльність, спрямована на відновлення і розвиток фізичних і психічних сил людини, його інтелектуальне вдосконалення. Рекреаційна діяльність є однією з обов'язкових сфер освоєння і пізнання людиною навколишнього світу і самого

себе. Вона виступає в якості сфери дотику, взаємообміну загальнолюдської і національної, міського та сільського культур. Рекреаційна діяльність туристів, які беруть участь в культурно-пізнавальних турах, має свою специфіку, це пов'язано з цілями і мотиваціями учасників, а саме познайомитися з іншою культурою, змінити звичну обстановку, отримати знання про визначні пам'ятки інших країн, зустрітися з новими людьми, отримати яскраві враження .

У сучасному світі пізнавальний туризм забезпечує моральне, освітню єдність людства, сприяє утвердженню толерантності, тобто поваги, прийняття і правильного розуміння багатого різноманіття культур та історико-культурних традицій нашого світу. Подорожі відіграють роль міжкультурної взаємодії. Пізнавальний туризм, в основі якого покладено історико-культурні традиції одночасно вчить і розважає, дозволяє накопичити безцінний досвід зустрічей з різними культурами і виробити свою систему цінностей і пріоритетів. Отримуючи нові враження про відомі природні, культурні явища, історико-культурні традиції, людина задовольняє одну з найбільш сильних своїх потреб – потребу пізнання та розвитку.

1.3. Пізнавальні тури як спосіб підвищення туристичної привабливості історико-культурних пам'яток Мексики

Розвиток міжнародного туризму на початку 2020 року стикнувся з проблемами закриття кордонів, обмеження переміщення пасажирів за регіонами, окремими країнами у зв'язку з пандемією COVID-19. З іншого боку, Україна є однією з країн, де сальдо туристичного потоку є негативним – більша частина туристів виїжджає за кордон. Ця тенденція є негативною для туристичної сфери країни, оскільки зменшує економічні та інфраструктурні можливості реалізації комплексу послуг сфери туризму: завантаження закладів розміщення, реалізації послуг туристичних підприємств тощо.

Пізнавальний туризм виступає одним із засобів інформування громадян про регіони світу та нівеляції стереотипів. Пізнавальний туризм включає

відвідування історичних, культурних або географічних визначних місць. Основна мета даних мандрівок – ознайомлення з пам'ятками історії, архітектури, мистецтва; природними та етнічними особливостями; сучасним життям народу і т.п. [5]. Однак, цей вид туризму включає дещо більше ніж лише культурні пам'ятки. З його допомогою турист отримує нові знання про країну, яку він відвідує. Від початку XXI ст. пізнавальний туризм є одним з найпопулярніших серед відвідувачів, адже в багатьох випадках метою поїздки туриста є саме вивчення та пізнання культури, традицій, вдосконалення знань та історії країни.

На сьогодні явище пізнавального туризму є досить актуальним як серед туристів, так і дослідників. Вони досліджували тему туризму, його вплив на культурне та духовне життя людей, зокрема шляхом пізнання історії та культури інших країн, народів. У своїх працях вони характеризують як теоретичні, так і практичні аспекти розвитку регіонального та світового туризму, однак лише поверхнево досліджують саме культурно-пізнавальний туризм, тому ця тема є досить актуальною та потребує подальшого дослідження.

Для кращої оцінки місця та ролі пізнавального туризму в Мексиці, насамперед, необхідно детальніше розглянути структуру реалізації пізнавального туризму в цьому регіоні. В країні є багато пам'яток природного походження, усі вони входять до списку тих місць, які часто відвідують туристи [13, 119]. Оскільки, саме пам'ятки мають одне з найважливіших місць в пізнавальному туризмі, адже вони є об'єктами уваги туристів, то необхідно детальніше дослідити саме їх, та охарактеризувати, чому вони є такими цінними для туризму в Мексиці та чому користуються популярністю серед відвідувачів.

Мексика є однією з найбільш відвідуваних країн у світі. Привабливість Мексики для туристів обумовлена поєднанням багатьох факторів: унікальної культури, що включає культурні фестивалі, міста з архітектурою часів іспанського колоніального панування, руїни древніх міст, наявність природних

заповідників і пляжних курортів в поєднанні з сприятливим кліматом. За результатами 2019 року місто Канкун в Мексичі визнано найбільш залежним від туризму. Так, за даними Всесвітньої Ради з туризму и подорожей, туристи приносять місту близько 49,6% його ВВП. Канкун перетворився у Мекку масового туризму у 1972 році, саме тоді туристичний сегмент ставши одним з найбільш швидкозростаючих в місті. Нині Канкун користується популярністю в основному серед американських и канадських туристів завдяки унікальним пляжам та мексиканській кухні [2].

Пізнавальний туризм у Мексиці притаманний для любителів історії та археології. Просто необхідно хоч раз в житті відвідати цю дивовижну країну, адже це просто рай для тих, хто з дитинства мріяв величними пірамідами і стародавніми народами з їх унікальними віруваннями і традиціями. Ла-Вента в штаті Табаско – культовий центр маловивченою ольмекської цивілізації, яка подарувала Мезоамериці ідеографічний лист і сонячний календар. Монте-Албан в долині Оахаки – столиця цивілізації сапотеків. Культури Теотіуакана і майя в центральній і південній Мексиці, тольтеки і тотонакі, і, звичайно ж, ацтеки, що прийшли в центральну Мексику в XV в. н.е. і заснували на берегах озера Тескоко сучасний мегаполіс і столицю Мексики місто Мехіко.

Не менш захоплюючим буде й знайомство з пам'ятками такої сторінки історії Мексики як період іспанського завоювання, коли більшість населення прийняло християнську віру і було звернено у католицизм. Затишні і доглянуті колоніальні міста, на вузьких вуличках яких дотепер відчувається подих старовини, дивують багатством культурного населення, архітектурою в стилі бароко і великою кількістю церков, соборів і музеїв.

Столиця мексиканського бароко – Пуебла, місто срібла Таско, «рожеве місто» Морелія, колиска мексиканської незалежності Керетаро, оповитий легендами про любов Гуанахуато, найвишуканіше місто Мексики Сан-Мігель-де-Альєнде. І це лише невеликий список унікальних відкриттів у Мексиці.

Мексика є химерним калейдоскопом культур. Культурне розмаїття країни навіть визнано на державному рівні. 10% населення, а це більше 11 мільйонів, є

носіями доколоніальних мов. На даний момент на території Мексики проживають 62 племені корінних народів, які розмовляють на 364-х діалектах іспанських мов. Більшість з них мешкають на території штатів Чіапас, Оахака, Герреро, Кінтана-Роо, Кампече, Юкатан, Веракрус. Саме завдяки корінним народам Мексика ретельно оберігає свою культуру, релігію, мову та соціальний устрій, зберігає свою унікальність і неповторність.

Існує думка, що Мехіко є столицею з найбільшою кількістю музеїв. З цього питання до сих пір ведуться суперечки, хтось ставить на перше місце Лондон, а хтось Париж. Одне залишається незмінним – мексиканська столиця надзвичайно багата музеями, і тематика їх дуже еkleктична. Крім всесвітньо відомих класичних музеїв – Національного антропологічного музею, Музею образотворчих мистецтв, Національного художнього музею, Національного музею історії та Музею сучасного мистецтва, в Мехіко можна відвідати Музей народної творчості, Національний музей революції, Музей текіли і мескаля, Музей воскових фігур і Музей масок.

Національний антропологічний музей традиційно включається в маршрути всіх екскурсійних турів по Мехіко. У музеї представлена найбагатша колекція експонатів матеріальної культури давньої Мезоамерики. Для того, щоб обійти всі 23 залів музею, розташованих в хронологічному порядку і присвячених різним культурам доколумбової Мексики, не вистачить і цілого дня. Найвідоміші експонати музею – Камінь сонця ацтеків, кам'яні голови ольмеків, статуя богині Коатліке.

Пляжні курорти Мексики відомі далеко за межами країни і користуються популярністю у туристів з усього світу. Карибське і тихоокеанське узбережжя змагаються між собою за красою пейзажів і кришталевої чистоти води. Прекрасні пляжі Канкуна, Плайя-дель-Кармен, Тулума, Акапулько, Лос Кабоса прикрашають листівки, які купують на пам'ять про незабутні дні туристи, і рекламні буклети, які закликають відправитися на відпочинок мрії в далекі країни. А пляж Playa Norte на острові жінок (Isla Mujeres) навіть визнаний кращим з 10 пляжів світу (за версією TripAdvisor).

Приголомшливі пляжі мексиканського узбережжя щорічно приваблюють туристів з усього світу, проте, Мексика може запропонувати набагато більше. Мексика – дивовижна країна за різноманітністю флори і фауни і за багатством екосистем – від вологих тропічних високогірних лісів до підводних коралових рифів. Тут можна побачити снігові вершини гір, водоспади, скидає з крутих гірських схилів, розпечені пустелі, незаймані тропіки і незрівнянні за красою долини.

У Мексиці можна насолодитися чудовими пейзажами Мідного Каньйону і Каньйону-дель-Сумідеро, побачити тисячі яскравих метеликів в природному заповіднику метелики Монарх, поплавати з доброзичливими китовими акулами, відвідати магічні сеноти Юкатана – Мексика таїть в собі безліч відкриттів.

Кухня Мексики унікальна, як і історія країни. Оригінальні рецепти сходять до часів ацтеків і майя, а після конквісти іспанські завойовники урізноманітнили кулінарні традиції, несучи нові ідеї та інгредієнти, які раніше не відомі корінним жителям. Унікальними для Мексики продуктами, які вона подарувала всьому світу, є какао, ваніль, перець чилі, томат і кукурудза. Більш того, легенда свідчить, що імператор ацтеків Монтесума дуже любив напій з какао-бобів, перцю, ванілі і меду, який так сподобався новим господарям імперії, що вони відвезли його рецепт з собою в Європу. У світову історію кулінарії напій увійшов в різних формах, найпопулярнішою з яких в даний час є гарячий шоколад. У колоніальні часи на територію Мексики завезені оливкова олія, кориця, петрушка, кінза, орегано і чорний перець. Іспанці привезли з собою горіхи та злакові культури – мигдаль, рис, пшеницю і жито, а також фрукти і овочі – яблука, апельсини, виноград, морква, картопля (з Перу) і цукрова тростина. Більш того, мексиканська кухня зазнала впливу і французьких кулінарних традицій. Ерцгерцог Австрійський Максиміліан – імператор Мексики з 1864 по 1867 р. був шанувальником французької кухні. Саме цим фактом Мексика зобов'язана появою одного з найвідоміших страв – Chiles en nogada (фарширований перець в соусі з волоських горіхів).

Одне з головних багатств Мексики – музика її регіонів. Строкате суцвіття найрізноманітніших музичних жанрів, постійно збагачуючись, дбайливо зберігається народами країни і не забувається молодими виконавцями і слухачами. Самим знаменитим жанром є маріачі. Родом з мексиканського штату Халіско, цей жанр став найулюбленішим і популярним в Мексиці. Ансамблі маріачі виступають в театрах, на фестивалях, їх запрошують на вечірки, в тому числі і на дні народження, вони навіть виконують серенади, замовлені закоханими чоловіками для своїх коханих. Пісні оспівують любов, часто нерозділене, зрада, смерть або навіть героїв революції.

Мексика – країна яскравих контрастів, а буйний мексиканський темперамент і любов мексиканців до життя відомі далеко за межами країни. Не дивно, що багато святкування та фестивалі, завдяки своїм розмахом, щорічно приваблюють тисячі туристів з усього світу.

Тільки в Мексиці туристам представиться можливість відсвяткувати смерть разом з живими в День мертвих (Día de Muertos). Свято припадає на 1-е і 2-е листопада і збігається з католицькими Днем всіх святих і Днем всіх душ. Багато мексиканці вірять, що в цей день душі померлих відвідують землю і приходять провідати своїх близьких. Сім'ї збираються на кладовищах, прикрашають могили або споруджують прямо на них вівтарі, накривають святковий стіл. На кладовищах панує атмосфера світлого смутку і веселощів. У всіх містах і регіонах Мексики на честь Дня мертвих 1-го і 2-го листопада проводяться барвисті фестивалі, підготовка до яких займає тривалий час. Жителі країни з великим задоволенням беруть участь в подібних вуличних ходах, шують наряди і накладають спеціальний грим. Найграндіозніший фестиваль, звичайно ж, проходить в столиці – Мехіко.

У Мексиці щорічно проводиться безліч карнавалів, а карнавальні ходи в містах Веракрус, штат Веракрус, і Масатлан, штат Сіналоа, традиційно вважаються найграндіознішими і барвистими. Карнавал зазвичай проходить перед католицьким Великим постом і дає мексиканцям шанс досхочу повеселитися і потанцювати. Карнавал зазвичай триває від 7 до 9 днів, за які

можна насолодитися атмосферою нестримного мексиканського веселооща – феєрверки, конкурси, танці, жива музика, костюмовані вистави і чудова їжа.

Знаменитий фольклорний фестиваль проходить щороку в липні в Оахаці, – столиці мексиканського штату з однойменною назвою. Свято йде корінням до доколоніальний період, коли місцеві племена збиралися на пагорбі для того, щоб вшанувати бога кукурудзи Сентеотль і піднести йому дари. У сучасній традиції представники регіонів штату розважають національними танцями і піснями тисячі городян і гостей міста. Галагеца перекладається як «обмін дарами». У вигляді дарів виступають фрукти, квіти і вироби народної творчості, які виступають кидають в натовп. Дивовижний і самобутній свято, яке дозволить краще зрозуміти і дізнатися культуру корінних жителів Мексики.

Одна з основних історичних пам'яток Мексики – археологічний комплекс Паленке в штаті Чьяпас – відкрився для туристів після 6 місяців карантину. Комплекс планувалося відкрити ще 23 вересня, проте, проведена інспекція показала недостатню підготовку об'єкта до прийому відвідувачів. В результаті відкриття Паленко довелося відкласти на кілька днів. Були проведені додаткові роботи по забезпеченню безпеки співробітників археологічного об'єкта і відвідувачів, покликані запобігти поширенню коронавіруса.

Вхід в комплекс здійснюється тільки через головні ворота, де встановлені кілька спеціальних санітарних фільтрів. Гості повинні носити захисні маски для обличчя і пересуватися тільки позначеними маршрутами. Кількість відвідувачів буде обмежена 600 людьми в день, що складає приблизно 30% від пропускнуої спроможності комплексу. Крім того, доступ до деяких архітектурних об'єктів буде обмежений, на піраміду Храм Хреста і до Палацу правителів потрапити також тимчасово не вийде.

Національний інститут історії і антропології Мексики оголосив про поетапне відкриття з кінця серпня всіх археологічних зон і музеїв Мексики. В даний час в країні вже відкриті ключові історичні пам'ятки в тих штатах, де епідеміологічна ситуація це дозволяє. У Мехіко відкрився комплекс Теотіуакан, в Кінтана-Роо – Тулум і Коба, в штаті Юкатан – Чичен-Іца і Ушмаль. Менші

комплекси, до яких складно контролювати централізований доступ, зможуть відкритися згодом.

Паленке – столиця колись могутньої Баакульського царства епохи майя. Основні споруди датуються 600-800 рр. н.е. Серед них виділяються Храм Написів, група пірамід Храму Хреста, Храм Черепа і Палац правителів. Місто проіснувати до IX століття і був залишений, ймовірно, в результаті навали племен з узбережжя Мексиканської затоки. До моменту приходу іспанців місто було повністю покинутий.

У 2019 археологічну зону Паленке відвідало 825 тисяч туристів, з них кожен п'ятий – іноземний гість.

На сучасному етапі суттєву роль в управлінні розвитком туризмом країни грає нова рекламна кампанія Секретаріату по туризму Мексики в Північній Америці. Вона спрямована на латиноамериканців, які проживають в США, адже 2/3 латиноамериканців в цій країні є вихідцями з Мексики. Крім того, громадяни США становлять близько 70% з 20 мільйонів туристів, які щороку відвідують Мексику. Кампанія проходить під слоганом «Regresa a Mexico a la mejor manera: de vacaciones» («Кращий спосіб повернутися в Мексику: приїхати на канікул / у відпустку»).

Однією з провідних ідей просування туризму Мексики є уявлення країни як дестинації, де туристи можуть не просто побачити національні свята, а й стати їх частиною. Бюджет зазначеної кампанії оцінюється в \$8,2 млн, які спрямовуються на телевізійну, друковану та рекламу в Інтернет. На телевізійну рекламу на латиноамериканських каналах, в тому числі на каналах Univision і Telemundo, вже витрачено \$ 845 тисяч.

Мета дій Секретаріату – позиціонування Мексики як привабливого місця відпочинку, де гарантовані безпеку туристів, якість, чітка національна ідентифікація.

У свою чергу, успішна реалізація такої туристичної політики орієнтована на збільшення надходжень іноземної валюти і сприяння економічному та соціальному розвитку регіону.

Основними напрямками діяльності Секретаріату по туризму Мексики є залучення інвестицій, зв'язок з громадськістю, реклама і прямий маркетинг.

Секретаріат туризму Мексики має офіси в основних туристичних країнах, які орієнтовані на сприяння подорожей туристів в Мексику. В Європі це Мадрид, Лондон, Париж, Франкфурт-на-Майні. У США реалізацію стратегії управління розвитком туризму Мексики забезпечують офіси в Чикаго, Х'юстоні, Лос-Анджелесі, Майамі і Нью-Йорк, Канаді, Торонто, Монреалі, Ванкувері. Просування туризму Мексики здійснюється і в Латинській Америці (Буенос-Айрес, Сан-Паулу і Сантьяго де Чилі), а також Японії (Токіо).

Важливу роль відіграє і інформаційне забезпечення туризму на національному рівні. У кожному штаті є хоча б один туристичний інформаційний центр, в яких представлені карти, необхідна інформація про доступність окремих дестинацій, допомагають вирішити питання проживання, харчування, дозвілля.

Розвиток готельної інфраструктури по містах Мексики на рис. 1.3.

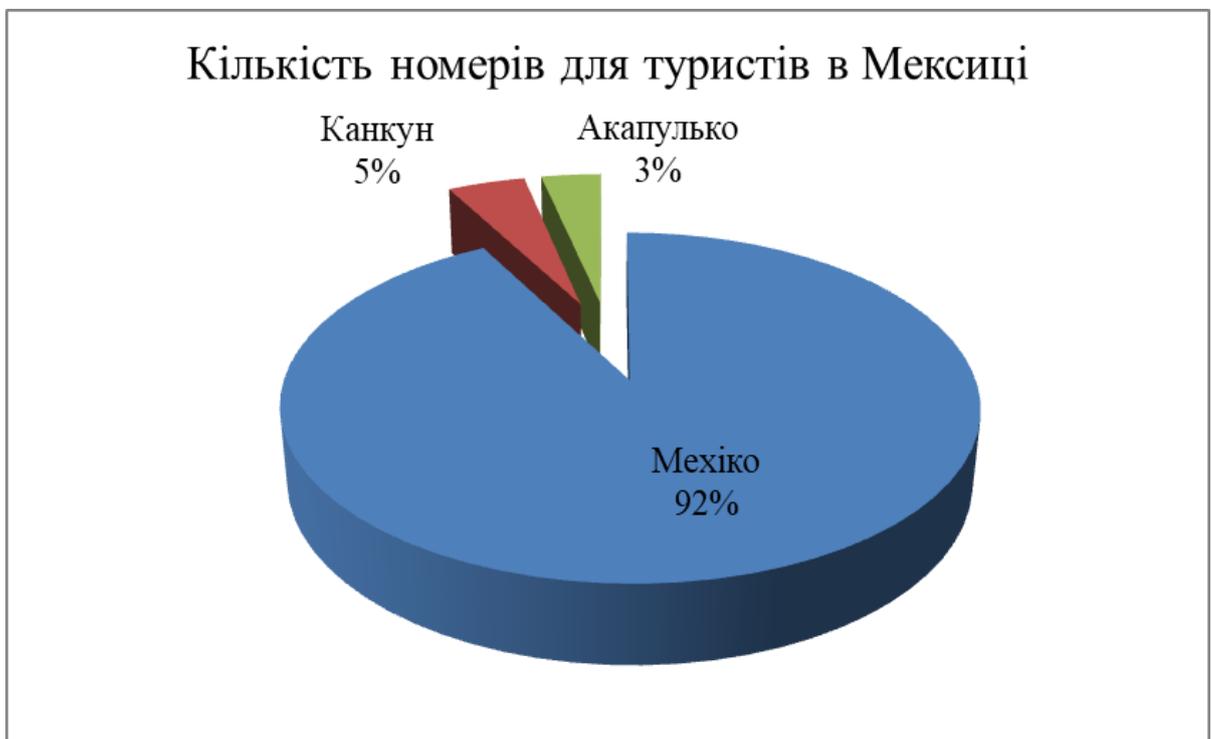

Рис. 1.3. Розвиток готельної інфраструктури по містах Мексики

Найбільш відвідувані центри туризму в Мексиці на рис. 1.4.

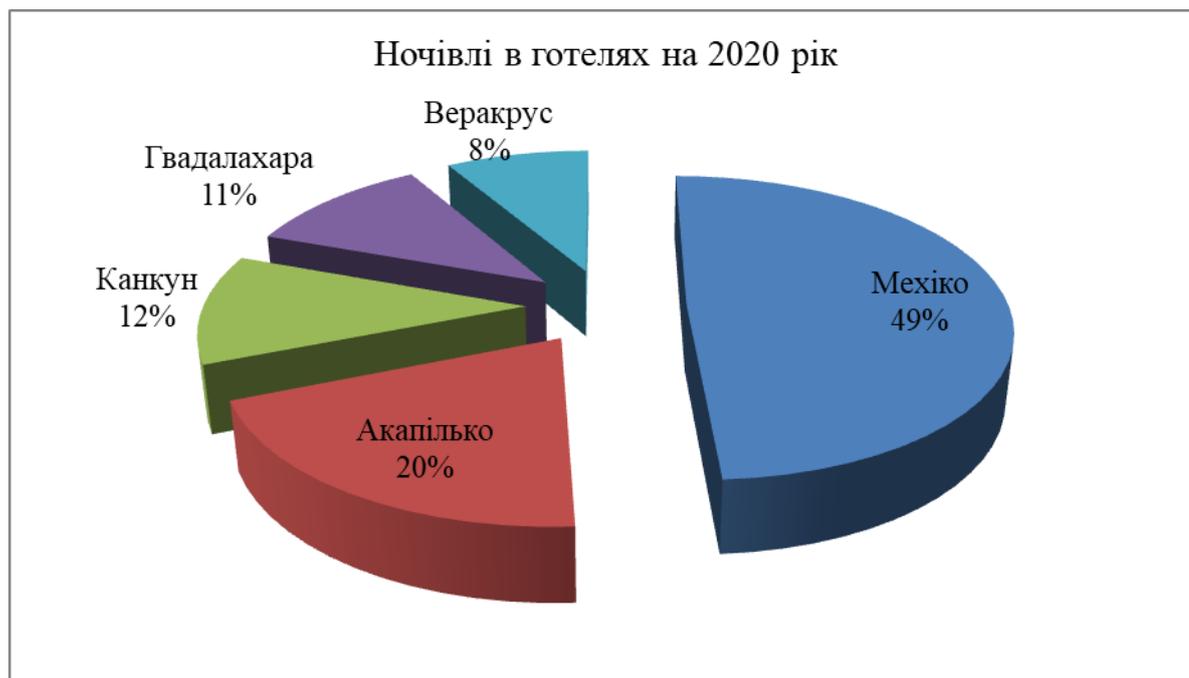

Рис. 1.4. Найбільш відвідувані центри туризму в Мексиці

Стратегічне і тактичне планування управління розвитком туризму визначається пакетом програмних документів: Програма Paisano Anfitriona, Програма «Модернізація», Програма підтримки конкурентоспроможності туризму (ММСП). Управління територіальним розвитком забезпечується шістьма основними регіональними програмами: «Північна Мексика», «Шляхи майя», «Шлях Богів», «Скарби часів колонізації», «Серце Мексики», «Центральні площі». Крім того, в кожному місті кожного з 31 штатів країни діє програма «Магія міста».

Туризм Мексики розвивається згідно шести регіональних програм, які охоплюють територію всіх 31 штатів, а також незалежну від регіональних спеціальну єдину для всіх штатів програму. Насправді, мета туристичної політики країни амбітна – до 2030 року стати лідером туристичного ринку. Крім того, використовуються реальні механізми та інструменти управління розвитком туризму, реалізації поставлених завдань в життя.

У 2019 році Мексику відвідали майже 23 млн. туристів. Якщо на сьогоднішній день 90% відвідують Мексику іноземних гостей – туристи з США і Канади, то тепер мексиканці мають намір різко змінити співвідношення і довести як мінімум до 40% частку тих, хто приїжджає сюди з інших країн світу.

З 2009 року Мексика не тільки значно спростила процедуру видачі віз, але стала видавати багаторазові візи на п'ять і на десять років. Тепер візу можна отримати всього за два-три дні, число відмов не перевищує 3%. Завдяки цим заходам Мексика як туристичний напрямок починає набувати все більш високу популярність.

Секретаріат по туризму Мексики в подальшому планує: спрощення візових формальностей; сприяння створенню єдиної процедури ввезення транспортних засобів, обладнання; сприяння щодо збільшення територій екологічних заповідників, а також створення програми для управління і регулювання туризму на цих територіях; сприяння реалізації програми по сертифікації об'єктів, що становлять культурну, історичну цінність.

Туристична політика Мексики має досвід успішного впровадження регіональних і національних програм розвитку туризму, які сприяють поліпшенню іміджу країни на світовому, а також внутрішньому туристичному ринках. У Мексиці розроблено спеціальну програму «Магічні міста Мексики», в рамках якої, кожна столиця 31 штату країни повинна представити мінімум один об'єкт (історико-культурний, природний, архітектурний), який може, хоча б потенційно, залучити туристів. Завдяки цій програмі, наприклад, таке місто як Тепоцотлан (Tepotzotlan), який знаходиться у федеральному окрузі Мехіко, тепер дуже часто включається в туристичні маршрути, наприклад, символічний для Мехіко тур «Орел і змія». Також в цій програмі представлені такі міста як Текіла (Tequila) – саме тут центр з виробництва національного напою; місто Таско (Taxco), який є світовою столицею срібла. Вони включаються в тематичні тури, наприклад, «Містична Мексика».

В даний час Мексика є однією з країн, де поєднуються багатство культурно-історичної спадщини та сучасний налагоджений побут комфортабельних готелів, золоті піски пустель і зелень морського узбережжя.

Мексика знаходиться на узбережжі Тихого океану, на Мексиканській затоці. З іншого боку вона омивається Карибським морем. Клімат переважно на всій території – субтропічний. Погода в Мексиці не завжди сприятлива. Протягом літа температура тримається від + 15 ° С (на височинах) до + 35 ° С (на морських узбережжях). Погода радує теплими сонячними променями, відсутністю сильних дощів і ураганів. У період же з серпня по січень піднімається багато ураганів, температура повітря падає.

Тури в Мексику не є самими затребуваними згідно з даними статистики. Однак за останні 10 років склалася стійка тенденція: зростання кількості туристів, що віддають перевагу тури в Мексику через красу та історичної привабливості цієї країни.

Мексика – країна великої давнини. Піраміди майя, таємниці тольтеків, культура ацтеків приваблюють багатьох туристів. Тури в Мексику включають екскурсійну програму по місцях, що зберіг артефакти цих великих цивілізацій.

Відпочинок в Мексиці славиться своєю екзотикою. Любителі активного відпочинку і спорту отримають море задоволення від дайвінгу, в тому числі і печерного, кайтбордінга по морських хвилях, серфінгу під легким вітерцем, рафтингу по бурхливих річках.

Є спеціалізовані тури в Мексику для тих, хто захоплюється скелелазінням, стрибками з парашутом, сафарі.

Більшість турів в Мексику пропонують пішохідні екскурсії на вулкани Істаксіуатль, Піко-де-Орісаба, Невадо-де-Толука і Ла-Малінче.

Обов'язково варто відвідати найцікавіші міста Мексики: Мехіко (столиця), Чичен-Іца (священне місто майя), Пуерто Вальярта (красиве курортне місто) і ін.

Мексика багата природними заповідниками та національними парками. Найбільш відомі це: Босенчев і Кумбрес-де-Монтеррей з їх красивими

гірськими сосновими лісами, Ла-Молінче і Піко-де-Орісаба зі знаменитими вулканами, Селестум з рідкісними і екзотичними птахами, Крокотаун (крокодиловий парк), Екопарк Шкарет з павільйоном метеликів і багато інших.

Безліч туристів з різних країн прагнуть до Мексики заради найчистіших піщаних пляжів, блакитного моря і яскравих променів сонця. Найбільш відомі курорти Мексики: Канкун (півострів Юкатан, узбережжі Мексиканської затоки), Акапулько (узбережжі Тихого океану), Пуерто-Вальярта (штат Халіско), Лос-Кабос.

Канкун славиться дивовижними пляжами, національними підводними парками, крокодилячі парком.

Акапулько гордиться самими комфортабельними готелями і високорозвиненою інфраструктурою для відпочинку. Тут туристів чекають найстаріший в Мексиці іспанська форт Сан-Дієго, парк водних атракціонів і яскраве національне шоу «Фієста Мехікана».

Пуерто-Вальярта – невелике курортне містечко зі старовинними брукованими вуличками, стародавньою архітектурою, сучасними нічними клубами і торговими центрами. Піщані пляжі Пуерто-Вальярта одні з кращих в Мексиці.

При підборі туру в Мексику туроператори звертають увагу на ультрасучасний і престижний курорт – Лос-Кабос. Він славиться своїми полями для гри в гольф і готелями найвищого класу.

Готелі Мексики відрізняються високорозвиненою інфраструктурою і висококваліфікованим обслуговуючим персоналом.

Тури в Мексику поки ще не наздогнали за популярністю Туреччину, Єгипет, Грецію. В першу чергу це пов'язано з досить тривалим перельотом. Але поступово вони завойовують своє визнання. Російський ринок туристичних послуг активно просуває тури в Мексику як один з найбільш цікавих і екзотичних видів відпочинку. Також дуже поширеними є комбіновані тури в Мексику: поєднання пляжного відпочинку і екскурсії по стародавніх і екзотичних місцях.

Ціни в Мексиці прийнятні. Харчування в кафе і ресторанах є для туристів із середнім достатком. На сайтах різноманітних туристичних агентств можна знайти численні позитивні відгуки про Мексику. Великим попитом користуються новорічні тури в Мексику.

Підсумовуючи, можна сказати, що Мексика з кожним роком стає все популярнішою серед туристів, що відображається і у відвідуванні природних пам'яток.

Мексиканське управління туризму має в країні 17 основних туристичних інформаційних бюро, а крім того, є безліч місцевих туристичних довідкових бюро, хоча деякі з них працюють лише влітку. На всіх бюро вивішений міжнародний туристичний знак. На сьогодні в Мексиці продовжує розвиватись туристична інфраструктура, а також ставати якомога ефективнішою та кращою для кожного туриста, тому перспективи в Мексиці переважають проблеми туризму.

Висновки до розділу 1

1. За результатами проведеного аналізу джерел запропоновано наступне трактування поняття «пізнавального туризму»: пізнавальний туризм – це туристичні подорожі, основною метою яких є вивчення та ознайомлення туристів із історико-культурними традиціями та культурною спадщиною будь-якої країни. Описано основні об'єкти культурної спадщини, призначення пізнавального туризму. Виявлено прихильників пізнавального туризму: сімейні пари, які відносяться до вікової категорії від 18 до 49 років та мають неповну вищу освіту. Зазначено тенденції подальшого розвитку пізнавального туризму. Узагальнено мету пізнавального туризму є ознайомлення з пам'ятками історії, архітектури, мистецтва, природними та етнічними особливостями, сучасним життям народу, історико-культурними традиціями тощо.

2. Описано сутність та значення історико-культурних традицій в якості основи пізнавального туризму. Обґрунтовано важливість історико-культурних

традицій як головного фактору розвитку пізнавального туризму. Зазначено форми туристичних загроз існуванню історико-культурних традицій та культурної спадщини визнаних ICOMOS. Таким чином варто зазначити на необхідність усвідомленого управління розвитком пізнавального туризму з метою збереження носіїв історико-культурних традицій.

3. Мексика з кожним роком стає все популярнішою серед туристів, що відображається і у відвідуванні природних пам'яток. Мексиканське управління туризму має в країні 17 основних туристичних інформаційних бюро, а крім того, є безліч місцевих туристичних довідкових бюро, хоча деякі з них працюють лише влітку. На всіх бюро вивішений міжнародний туристичний знак. На сьогодні в Мексиці продовжує розвиватись туристична інфраструктура, а також ставати якомога ефективнішою та кращою для кожного туриста, тому перспективи в Мексиці переважають проблеми туризму.

РОЗДІЛ 2
АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНИХ ТУРІВ
ТУРИСТИЧНОЇ ФІРМИ «ФЕЄРІЯ МАНДРІВ»

2.1. Загальна характеристика туристичної фірми «Феєрія мандрів»

Туристична фірма «Феєрія мандрів» в Полтаві представлена туристичною агенцією, яка реалізує туристичні послуги туристичного оператора «Феєрія мандрів». Туристична агенція знаходиться за адресою м. Полтава, вулиця Соборності, 43, офіс 214-А (2-й поверх). Детальні дані про туристичну агенцію «Феєрію мандрів» згідно ЄДР наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Дані туристичної агенції «Феєрія мандрів»

Повне найменування юридичної особи та скорочене у разі його наявності	Туристична агенція «Феєрія мандрів» ФОП Савченко Ігор Іванович
Організаційно-правова форма	Фізична особа підприємець
Назва юридичної особи	ФОП Савченко Ігор Іванович
Ідентифікаційний код юридичної особи	2525403398
Місцезнаходження юридичної особи	36011, Полтавська обл., місто Полтава, вулиця Соборності, 43, офіс 214-А, 2-й поверх.
Основний вид діяльності	Код КВЕД 79.11 Діяльність туристичних агентств
Дата державної реєстрації, дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі про включення до Єдиного державного реєстру відомостей про юридичну особу.	Дата державної реєстрації: 10.02.2004 Дата запису: 26.12.2006 Номер запису: 1 588 120 0000 006055
Місцезнаходження реєстраційної справи	Виконавчий комітет Полтавської міської ради
Інформація про здійснення зв'язку з юридичною особою	Телефон 1: (0532)611343 Факс: (05322)73442

Туристична агенція «Феєрія мандрів» працює на умовах франчайзингу.

Франчайзинг під брендом туристичного оператора «Феєрія мандрів» надає наступні переваги:

ідеальна можливість для успішного старту бізнесу в туристичній галузі;

готову модель ведення бізнесу;

юридичну підтримку;

масова рекламна та PR підтримка;

ексклюзивні турпродукти;

міжнародний досвід управління персоналом;

тренінги для персоналу і нові стандарти ведення бізнесу;

бонуси серед інших агентств;

мінімум ризику;

можливість продавати унікальний продукт на особливих умовах.

Франчайзинг в туризмі – найкраща ідея для бізнесу за рахунок того, що є можливість швидко стартувати, маючи міцну опору. Франчайзинг – це можливість заручитися підтримкою партнера, але при цьому залишатися незалежною компанією.

Туроператор «Феєрія мандрів» 20 років працює на ринку туризму. Туроператорську діяльність здійснює на підставі ліцензії міністерства економічного розвитку і торгівлі України № 927 від 1 червня 2016 р. (Додаток А).
Юридична адреса: м. Київ, м. Арсенальна, пров. Крестовий 8/9.

Мережа туристичної компанії «Феєрія мандрів» на сьогоднішній день налічує 40 туристичних агенцій по всій Україні, була створена і працює на основі багаторічного досвіду туристичної компанії «Феєрія мандрів». Політика розвитку компанії полягає в якісному розширенні мережі і взаємовигідній співпраці. Компанія готова співпрацювати як з досвідченими турфірмами, так і з новачками в туризмі. Мережа туристичних компаній «Феєрія мандрів» не зважаючи на пандемію коронавірусу COVID-19 на сьогоднішній день позиціонується як вирішальний крок на шляху до успіху в туристичному бізнесі.

Туристична компанія «Феєрія мандрів» – це:

Успішний досвід роботи на ринку України та СНД з 2001 року;

один з лідируючих туроператорів України, який надає свій унікальний продукт – екскурсійні тури, розроблені провідними менеджерами, випробувані особисто директором фірми і супроводжувані досвідченими гідами;

досвідчений, професійний і згуртований колектив, налагоджена і чітка схема роботи з клієнтами і франчайзі;

співробітництво з провідними туроператорами, авіакомпаніями і готелями світу;

колекція кращих турів, доведених до досконалості завдяки багаторічному досвіду і постійна робота по прокладанню нових унікальних маршрутів;

велика напрацьована база клієнтів, зростаюча кількість постійних туристів;

один з найбільш відвідуваних туристичних порталів в Україні – <https://feerie.com.ua>, зручна онлайн-база турів, можливість онлайн бронювання турів та авіаквитків на сайті.

Туристична компанія «Феєрія мандрів» має сертифікат, що дозволяє здійснювати продаж авіаквитків, який надає можливість надавати послугу продажу авіаквитків і туристичним агенціям мережі.

За досить короткий час туристична компанія «Феєрія мандрів» завоювала прихильність і вдячність завдяки індивідуальному підходу до кожного відвідувача і клієнту компанії, своєчасному і відповідальному виконання своїх зобов'язань, гнучким і продуманим програмами лояльності та періодичним рекламно-подарунковим акціях, які проводяться за підтримки партнерів.

Менеджери компанії «Феєрія мандрів» працюють на етапі після продажного обслуговування клієнтів. Вони турботливі не лише під час подорожі, а й мають за свій обов'язок спілкуватись з клієнтом і після подорожі – менеджери здійснюють дзвінки з питаннями про подорож а також вітають зі святами та рекламують актуальні тури.

Туристична компанія «Феєрія мандрів» – широко профільна туристична компанія, яка щороку збільшує обсяги продажів, асортимент туристичного продукту і покращує технологію виробництва, що дає їй змогу забезпечити високу якість турів.

Види діяльності компанії «Феєрія мандрів»:

діяльність туристичних агентств.

діяльність туристичних операторів.

надання інших послуг бронювання та пов'язана з цим діяльність.

Спеціалізація компанії «Феєрія»: туризм і відпочинок; екскурсійні тури; авіаквитки; навчання за кордоном; MICE (діловий туризм); круїзи; корпоративний туризм.

Турфірма «Феєрія мандрів» спеціалізується на якісному відпочинку на кращих курортах світу. До послуг туристів тільки кращі готелі, постійна підтримка відпочинку, індивідуальний супровід, акції та розіграші для постійних клієнтів.

Туристична фірма «Феєрія мандрів» допомагає організувати відпочинок на курорти Мексики, Таїланду (Паттайя), о. Тенеріфе, Дубаї, Болгарії, Чорногорії, Китаю (о. Хайнань, Сяодунхай), Кіпру, Чорногорії, осуцествляет продаж авіа та залізничних квитків.

Одним з найважливіших досягнень туристичної фірми «Феєрія мандрів» є наявність прямих контрактів з кращими готелями по всьому світу, а також підключення до провідних систем онлайн бронювання, що забезпечує оперативність в роботі і конкурентні ціни, а також завжди актуальну інформацію по наявності місць.

Тисячі туристів подорожують з компанією постійно. Кожен маршрут опрацьовується до дрібниць, а з групами їздять тільки досвідчені гіді.

За час роботи туристичної компанія «Феєрія мандрів» отримала безліч нагород: Абсолютний Фаворит Олімпу у номінації «Нова якість життя»; нагорода в номінації «Автобусні тури року» в міжнародному конкурсі «Вибір року», I місце в Національному конкурсі «Благодійна Україна – 2016» в

номінації «Благодійність середнього класу», а також безліч дипломів (за участь у виставках, маркетингову політику, оригінальний стенд, діяльність на телебаченні).

Організаційна структура туристичної агенції «Феєрія мандрів» у Полаві показана на рис. 2.1. Лінійна організація передбачає відносну автономію підрозділів у роботі. Такий тип департаменталізації характеризується в цілому простотою, однорідністю зв'язків та можливістю самоуправління.

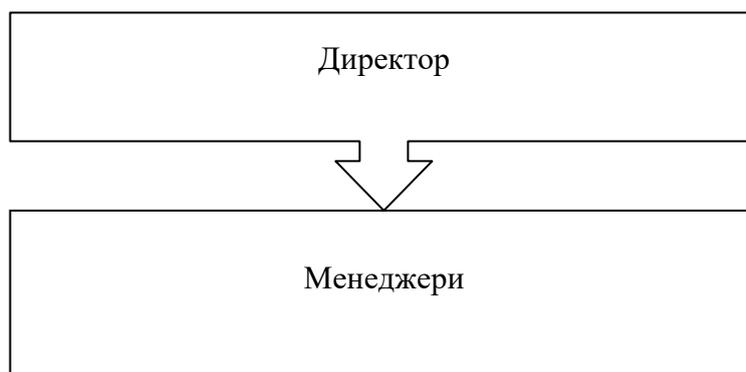

Рис. 2.1. Організаційна структура туристичної фірми «Феєрія мандрів»

Місія туристичного оператора та туристичних агенцій «Феєрія мандрів» – надання високопрофесійних та високоякісних послуг з організації подорожувань.

Переваги туристичної компанії «Феєрія мандрів»:

термін роботи – 20 років в туризмі. Колосальний досвід, довіра туристів і співпраця з кращими партнерами. Компанія динамічна, постійно розвивається і покращує тури, відкриває нове і пропонує особливе;

якість у всьому. Спілкування, індивідуальний підхід, увага до дрібниць і нюансів, правильна логістика, якість готелів, інформаційний супровід, оперативність і чесна ціна;

кращі гіді. Досвідчені, обізнані матеріал, закохані в свою роботу і уважні до людей гіді супроводжують всі пропоновані тури;

бездоганні програми і вивірені маршрути, перевірені сотнями вдячних туристів;

нові горизонти і ексклюзивні напрямки, що відкривають двері в інші світи в екзотичних куточках планети;

якісні цікаві екскурсії з феєричними гідами;

чесна ціна без прихованих доплат;

спокій і гарантія якості.

Якщо характеризувати цінову політику туристичної компанії «Феєрія мандрів» то слід зазначити, що свою стратегію ціноутворення використовує з урахуванням двох позицій:

співвідношення запропонованих фірмою цін і середнім рівнем цін на аналогічні товари та послуги на ринку;

оцінки споживачами економічної цінності пропонованих продуктів.

Не можна сказати, що туристична компанія «Феєрія мандрів» використовує лише одну цінову стратегію, це підприємство постійно змінює свою стратегію в залежності від активності конкурентів, а також зовнішніх факторів (економічних, політичних та ін.). Проте в діяльності туристичної компанії «Феєрія мандрів» можна простежити використання таких загальноприйнятих цінових стратегій:

стратегії нейтрального ціноутворення;

стратегія «зняття вершків»;

стратегія проникнення;

сезонні ціни;

компенсаційну цінову стратегію.

Стратегії нейтрального ціноутворення суть цієї стратегії полягає у встановленні цін, виходячи зі співвідношення «ціна – цінність», що відповідає більшості інших аналогічних продуктів, які перебувають на ринку;

При цій стратегії ціни не використовуються ні для захоплення ринку, пі для його скорочення, тобто роль ціни зводиться до мінімуму.

Таку стратегію фірма використовує за певних умов, а саме:

покупці досить чутливі до рівня цін;

конкуренти жорстко реагують на будь-яку спробу змінити сформовані пропозиції продажу;

рагненні фірми підтримувати певний ціновий ряд, де вона займає пріоритетну позицію.

Туристична компанія «Феєрія мандрів» використовує стратегію "зняття вершків" в основному коли вводить новий продукт на ринок за високою ціною, щоб після так званого збору надприбутків можна було зменшити ціну. Цю стратегію Феєрія мандрів використовує у випадку високого рівня інноваційного продукту. Такий продукт скеровується до вузького сегмента потенційних споживачів з дуже високим рівнем платоспроможності (наприклад, ОАЕ, Шаржда, Radisson Resort 5* від 2710 \$, або ще кращий приклад ОАЕ, Дубаї Habtoor Grand Resort & Spa 5* від 5440 \$ за номер).

Альтернативою при введенні на ринок нового продукту компанія «Феєрія мандрів» використовує стратегію проникнення, за якою встановлюють ціну, нижчу від середньої ціни аналогічного продукту на ринку. Мета цієї стратегії – зацікавити пропозицією якомога ширше коло потенційних споживачів.

З огляду на сезонність туристичного попиту туристична компанія «Феєрія мандрів» застосовує сезонні ціни, тобто диференціює їх залежно від пори року, тижня або дня. Це залежить від погодних умов, свят, шкільних канікул чи культурно-політичних подій (концерти, спортивні змагання, конференції) впродовж року.

Також туристична компанія «Феєрія мандрів» використовує компенсаційну цінову стратегію туристичних продуктів суть якої полягає у встановленні різних націнок на різні продукти, які реалізуються підприємством. Здебільшого на основні продукти націнка є низькою, а на комплементарні послуги – вищою.

Основними джерелами фінансування туристичної компанії є прибуток від основної діяльності, тобто від продажу турів. Дохід від реалізації туристичних

послуг складається з доходу від продажів пакетних турів туроператорів (табл. 2.1), авіаквитків та наземного обслуговування.

Таблиця 2.1

Дохід від реалізації туристичних послуг туристичній агенції «Феєрія мандрів»

Місяць Рік	2018, шт	2019, шт	2020, шт	Відхилення 2019 до 2018, %	Відхилення 2020 до 2019, %
Січень	40	49	67	20,0	18,0
Лютий	34	43	74	14,4	17,5
Березень	42	46	43	15,4	-13,0
Квітень	48	54	6	3,6	-57,9
Травень	52	48	3	8,8	-92,5
Червень	55	64	18	4,7	-62,7
Липень	62	76	31	6,2	-46,4
Серпень	66	85	34	8,5	-36,4
Вересень	72	80	46	-1,4	-30,1
Жовтень	52	86	41	-1,3	-41,0
Листопад	74	80	38	1,4	-39,7
Грудень	75	73	32	-2,9	-15,2
Рік	672	784	433	8,3	-27,3

Туристична агенція «Феєрія мандрів» у 2020 році реалізувала 433 тури, що на 27,3% менше від обсягу продажів турів у 2019 році. У порівнянні 2019 з 2018 роком, спостерігаємо збільшення обсягу продажів турів в 2019 році на 8,3%. Зниження обсягу реалізованих турів туроператорів в 2020 році пов'язано із карантинними обмеженнями та закриттям кордонів, проте в кінці 2020 року продажі турів зросли.

Далі користуючись фінансовими даними туристичної агенції «Феєрія мандрів» за 2018-2020 рр. визначимо наскільки ефективно досліджуване туристичне агенство функціонувало та як вміло справлялося з зовнішніми труднощами. У табл. 2.2 проведемо аналіз основних фінансово-економічних показників діяльності туристичної агенції «Феєрія мандрів».

По усім показникам спостерігається синусоїдна тенденція щодо змін, тобто в 2019 р. спостерігається збільшення значень, а уже в 2020 р. їх зменшення. Зокрема, середня вартість активів мінімального значення мала у

2020 р. і склала 573,5 тис. грн., що на 111 тис. грн. та 259,5 тис. грн. менше за 2017-2018 рр. відповідно. Зменшення вартості активів є негативним та може свідчити про звуження господарської діяльності туристичної агенції «Феєрія мандрів».

Таблиці 2.2

Аналіз основних фінансово-економічних показників діяльності
туристичної агенції «Феєрія мандрів» за 2018-2020 рр.

Показники	Звітні роки			Відхилення (+; -) 2020 р. від	
	2018	2019	2020	2018 р.	2019 р.
1. Середня вартість активів	684,5	833	573,5	-111	-259,5
2. Середня вартість власного капіталу	84	92	103	19	-11
3. Середня вартість позикового капіталу	643,5	712	563,5	-80	-148,5
4. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3352,2	5592,2	2654	-698,2	-2938,2
5. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2987	4980,9	2555,2	-431,8	-5425,7
6. Фінансовий результат до оподаткування	365,2	651,3	84,8	-266,4	-482,5
7. Чистий фінансовий результат	289,46	304,2	76	-218,46	-420,3

По усім показникам спостерігається синусоїдна тенденція щодо змін, тобто в 2019 р. спостерігається збільшення значень, а уже в 2020 р. їх зменшення. Зокрема, середня вартість активів мінімального значення мала у 2020 р. і склала 573,5 тис. грн., що на 111 тис. грн. та 259,5 тис. грн. менше за 2017-2018 рр. відповідно. Зменшення вартості активів є негативним та може свідчити про звуження господарської діяльності туристичної агенції «Феєрія мандрів».

Дохід від реалізації послуг наземного обслуговування наведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Дохід від реалізації послуг наземного обслуговування
туристичної агенції «Феєрія мандрів» за 2018-2020 роки

Місяць Рік	2018, тис.грн.	2019, тис.грн.	2020, тис.грн.	Відхилення 2019 до 2018, %	Відхилення 2020 до 2019, %
Січень	62,30	63,27	33,52	11,9	17,7
Лютий	3,16	3,53	4,16	6,3	12,6
Березень	3,51	3,73	4,19	-11,2	-19,5
Квітень	3,08	2,74	2,19	13,4	-100,0
Травень	2,57	2,91	0,00	13,8	-100,0
Червень	4,33	4,93	0,00	5,9	-100,0
Липень	6,87	7,27	0,00	33,7	-81,0
Серпень	6,44	8,58	1,62	-18,5	-72,8
Вересень	9,46	7,72	2,11	-7,8	-8,4
Жовтень	3,65	3,36	3,08	25,0	-21,4
Листопад	3,51	4,39	3,45	-2,6	-81,6
Грудень	4,73	4,62	0,86	8,3	-48,8
Рік	8,72	9,43	4,82	5,3	-58,1

Туристична агенція «Феєрія мандрів» в 2020 році отримала дохід від реалізації послуг наземного обслуговування в розмірі 4,82 тис.грн., найбільший дохід протягом року був в грудні, що пов'язано із продажами на дати, що припадають на дати святкування Нового року. Показник доходу від реалізації послуг наземного обслуговування в 2020 році був нижчим на 58,1% у порівнянні з 2019 році, де цей показник склав 9,43 тис.грн. В 2019 році найбільше продажів послуг наземного обслуговування було в липні, серпні та січні, що пов'язано із сезонність відпочинку – в липні та серпні пляжний відпочинок, а в грудні – лижний.

Так, як в кінці 2020 року показники продажів туристичних продуктів почали збільшуватися, то передбачається, що в 2021 році буде підвищення доходу у порівнянні з 2020 роком.

Фінансово-економічні показники у 2020 р. погіршуються, кількість реалізованих туристичних турів знижуються, що є негативним. Туристична агенція «Феєрія мандрів» виявилася неготовою до корона-кризи та

дестабілізацією ситуацію на туристичному ринку. Велике значення при цьому має маркетингова політика. Тому далі оцінимо маркетингову політику туристичної агенції «Феєрія мандрів».

Мережа туристичних агенцій «Феєрія мандрів» стала першою, хто відкрив для України новий напрямок літнього відпочинку в Албанії, курорт Марса Алам, і щодня створює нові маршрути.

Зараз компанія «Феєрія мандрів» активно розвиває екзотичний напрямок, готує цілу серію подорожей в екзотичні країни з відпочинком на морі і океані, на казкових островах, чудових пляжах, в місцях зародження найдавніших цивілізацій. Туристів чекають фантастичні пейзажі і незвичайні екскурсії по легендарним пам'яткам планети. Подорож з компанією «Феєрія мандрів» дозволить якісно знайомитися з країнами Європи та Африки, Америки і Азії, насолоджуючись вишуканими класичними замками або відпочинком в найнеймовірніших екзотичних куточках нашої планети, відкрити нові горизонти або ж знову повернутися в улюблені місця.

Головною відмінністю турів компанії «Феєрія мандрів» є екскурсійне наповнення кожного маршруту, які пропонують туристичні агенції мережі. Туристів супроводжують, без перебільшення, найкращі гіді – досвідчені і ерудовані, досконало знають матеріал і закохані в свою роботу.

Компанія «Феєрія мандрів» – єдина туристична компанія в Україні, що має власний телевізійний проект – «Феєрія Мандрів». Передачі транслюються більш ніж на 60 каналах України, ведучий Ігор Захаренко, життя якого – «кругосвітня подорож». Компанія «Феєрія мандрів» організовує відпочинок в будь-якій країні світу, і завжди прикладає максимум зусиль, щоб подорож була комфортною.

З'ясовано, що грошові надходження від подорожей по Україні складають 56% від загального обсягу зьуту туристичних продуктів, по Європі – 33%, а по Азії – 11%.

Люди подорожували, подорожують і будуть подорожувати. Туристичний продукт – це не той продукт, який може зіпсуватися. Подорож не має часових

рамок. З кожним роком кількість туристів, що виїжджають за кордон, збільшується. У 2019 році українці здійснили 26 437 413 виїздів за межі країни. У цьому бізнесі все залежить тільки від якості роботи.

Кожному елементу комплексу маркетингових комунікацій притаманні специфічні прийоми і методи. Проте всі вони переслідують одну мету – сприяти успішному вирішенню стратегічних і тактичних завдань реалізації концепції маркетингу.

Туристична компанія «Феєрія мандрів» для активізації попиту використовує наступні відомі засоби реклами рис. 2.2.

Рис. 2.2. Засоби реклами використовувані туристичною агенцією «Феєрія мандрів»

Виставкові заходи займають особливе місце в арсеналі засобів туристського маркетингу. Вони надають можливості фірмі одночасного розповсюдження і отримання широкого спектру економічної, організаційної, технічної і комерційної інформації при відносно доступній ціні. Виставкові заходи є свого роду дзеркалом розвитку галузі, біржею інформації,

термометром цін, засобом прогнозування кон'юнктурних змін, а також явищем з економічним, політичним і соціальним підтекстом.

Участь у роботі виставок і ярмарків – ефективний і потужний засіб формування маркетингових комунікації. Давно вже ставши самостійним напрямком комунікаційної діяльності, участь у виставках і ярмарках являє собою складний, єдиний комплекс прийомів і засобів таких основних елементів комплексу маркетингових комунікацій, як реклама (друкована, щити, виставки.), пропаганда, особистий продаж (робота стендистів), стимулювання збуту (роздача сувенірів, надання знижок і т.п.).

Основний принцип: Ми для туристів, а не туристи для нас. Туризм для нас – не бізнес, а творчість. Логотип туристичної агенції «Феєрія мандрів» (рис. 2.3) мережевий та також доповнений кредо діяльності туристичної компанії «Феєрія мандрів».

Рис. 2.3. Логотип туристичної агенції «Феєрія мандрів»

На офіційному сайті туристичної компанії «Феєрія мандрів» (FEERIE.COM.UA) та на інших порталах мережі Інтернет можна прочитати позитивні відгуки про роботу компанії. Один з найбільш відвідуваних туристичних порталів в Україні – <http://feerie.com.ua> це зручна онлайн-база турів, можливість онлайн-бронювання турів та авіаквитків на сайті (рис. 2.4).

Рис.2.4. Офіційний сайт туристичної фірми «Феєрія мандрів».

З метою наочного розуміння позиції туристичної агенції «Феєрія мандрів» та виявлення потенціалу розвитку доцільно провести SWOT-аналіз діяльності. SWOT-аналіз застосовують для підприємств будь-якої сфери діяльності з метою уникнення потрапляння в кризову ситуацію, що є доволі актуальним в умовах сьогодення.

SWOT – це аббревіатура початкових букв англійських слів: Strengths – сила; сильна сторона компанії, яка вигідно відрізняє її від конкурентів; Weaknesses – слабкості; слабкі сторони компанії у порівнянні з конкурентами, які вона в силах поліпшити; Opportunities – можливості; характеристика ринку, яка надає всім учасникам цього ринку можливості для розширення бізнесу; Threats – загрози; характеристика зовнішнього середовища компанії та можливі ризику для неї. [014

В табл. 2.4 наведено розроблений SWOT-аналіз туристичної агенції «Феєрія мандрів» виконаний з врахуванням проведеного вище аналізу діяльності підприємства та його зовнішнього та внутрішнього середовища.

Таблиця 2.4

SWOT-аналіз туристичної агенції «Феєрія мандрів»

Внутрішнє середовище	
Сильні сторони (S)	Слабкі сторони (W)
1. Зручне, ефективне розташування; 2. Кваліфікація працівників; 3. Якість послуг, що надаються; 4. Реалізація додаткових послуг; 5. Цінова політика та лояльність до клієнтів 6. Унікальність туристичних продуктів 7. Цілодобова підтримка клієнтів. 8. Рекламна компанія на рівні мережі 9. Орієнтованість на зовнішній та внутрішній туризм	1. Висока конкуренція; 2. Залежність продажів від сезонності та карантинних обмежень.
Зовнішнє середовище	
Можливості (O)	Загрози (T)
1. Висока прихильність клієнтів до послуг туристичної агенції 2. Комбінування власного туристичного продукту; 3. Підвищення платоспроможності населення; 4. Відновлення показників туристичних потоків. 5. Робота під франшизою туроператора.	1. Закриття кордонів через пандемію на тривалий час; 2. Негативні валютні коливання; 3. Погіршення соціально-економічної ситуації в світі; 4. Форс-мажорні обставини.

Для наочності результатів аналізу туристичної агенції «Феєрія мандрів» побудуємо матрицю SWOT-аналізу (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Матриця SWOT-аналізу діяльності туристичної агенції «Феєрія мандрів»

Можливості + сильні сторони	Загрози + сильні сторони
5+9 =14	4+9=13
Можливості + слабкі сторони	Загрози + слабкі сторони
5+2=7	4+5=9

За результатами проведеного SWOT-аналізу діяльності туристичної агенції «Феєрія мандрів» можемо дійти висновку, що діяльність туристичної агенції знаходиться в сегменту «Можливості + сильні сторони», що свідчить про успішну діяльність туристичної агенції та можливість впроваджувати та просувати нові туристичні продукти.

Аналізуючи підприємство «Феєрія мандрів» можна дійти висновку, що у вас може бути невелике туристичне агентство, і ви думаєте, що змагатися важче, ніж якби ви були частиною більшої групи. Але це просто неправда. Туристична агенція «Феєрія мандрів» представляє себе перевіреним і справжнім професіоналом. Пишається своїм офісом із чотирьох осіб так само, як і іншими людьми у офісі з п'ятдесятьма. Крім того, не піддається брехні. Йдучи в ногу з часом у період новітніх технологій, ми всі можемо користуватися сайтами, що здійснюють самостійне бронювання. Але у туристичного агента є соціальний аспект, який багатьом молодим мандрівникам подобається. Для початківців приємно, коли хтось інший досліджує потенційні напрямки. Можливо, ваш турагент вже сам туди поїхав і може надати вам інформацію більш детальніше, аніж спиратися на ідеалізацію картинки. Саме цей особистий сенс, а також те, що хтось буде особистим захисником, молоді люди вважають привабливими, коли приймають рішення замовити бронювання у турагента за самостійне бронювання.

2.2. Дослідження історико-культурного потенціалу Мексики в контексті розвитку пізнавального туризму

Мексика – іспаномовна країна з дивовижною культурою, запальними танцями, текілою з кактусів, древніми пірамідами і останками поселень племен Майя, а також білим узбережжям на Карибському морі. Величезна площа – 1958,2 тис. км² і населення – близько 100 млн. чоловік – дозволяють Мексиці входити в першу десятку найбільших країн світу, а гігантський Мехіко взагалі некоронований король всіх міст світу – в ньому живе близько 24 мільйонів чоловік. Туризм є дуже розвиненою областю Мексики, цьому сприяють її географічні, природні, історико-культурні ресурси, а також розвинена інфраструктура. Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), присвоїло звання культурної спадщини людства десяти містам Мексики [12].

Мексика – пекуча суміш іспанської, індійської і карибської культур. Відпочинок на кращих пляжах Канкуна і Рів'єра-Майя, стародавні пам'ятники загадкових цивілізацій і дайвінг на острові Косумель, текіла, відмінна кухня і запальні дискотеки, а також ще багато незабутніх відчуттів і вражень.

Мексика знаходиться на півдні Північної Америки, її площа складає близько двох тисяч квадратних метрів з населенням приблизно 110 млн осіб. Мексика – країна двох океанів. Із заходу її береги омивають Тихий океан і належить йому Каліфорнійський затока, зі сходу – Атлантичний океан з Карибським морем і Мексиканською затокою. Найбільший півострів країни – Юкатан.

Мексиканські Штати розташовані в Північній і Латинській Америці. Латинська Америка – це великий регіон, куди входять всі держави, розташовані на південь від США.

Корінне населення Мексики – індіанці. Так аборигенів назвав Колумб, який думав, що приплив до Індії. На мексиканській землі уживався не один десяток індіанських племен, але самі «популярні» – майя і ацтеки.

Майя жили на півострові Юкатан і на півдні Мексики. Це було ще до нашої ери. Вони добре розбиралися в арифметиці і першими вжили цифру нуль. Її малювали у вигляді порожньої раковини равлика. Для рахунку босі майя використовували не тільки пальці рук, але і ніг.

Чичен-Іца – головне місто майя. Його називають містом пірамід. Одна з головних пірамід Чичен-Іци – Храм Кукулькана. Коли в дні рівнодення на неї світить сонце, від стін падають тіні у вигляді трикутників. При цьому вони розташовані так, що становлять тіло змії довжиною 37 метрів, «повзучої» з рухом Сонця до власної голови [12].

На Юкатані майже немає річок. Але є інші джерела прісної води – сеноти, озера-колодязі. Майя не пили з них, цього не можна було робити, адже сенот – це двері в підземелля. А воно священне – там живуть божества. Щоб вони не розсердилися, в сеноти скидали коштовності і навіть людей. Сьогодні деякі з цих озер-колодязів використовують для дайвінгу.

Поруч з Мехіко знаходиться покинуте місто Теотіуакан. Він найстаріший в Західній півкулі. Його пов'язують з цивілізацією ацтеків, але насправді він був побудований до їх приходу. У Теотіуакані розташована піраміда Сонця – третя за величиною в світі після єгипетської піраміди Хеопса і мексиканської Чолулу.

Повністю майя і ацтеки не зникли. Їхні нащадки вирощують кукурудзу під таким же спекотним, що і тисячу років тому, тропічним сонцем, і відпочивають в тіні грандіозних руїн свого минулого.

Мехіко – один з найбільших міст в світі (другий після Токіо за чисельністю населення), в ньому живе більше 20 млн чоловік, тобто кожен п'ятий житель Мексики.

Мехіко став одним з найважливіших іспанських міст в Америці до 1530 року і мав відому архітектуру до XVIII століття. У 1821 році Мексика отримала свободу від Іспанії, і нова республіка оголосила Мехіко національним центром в 1824-м.

Пам'ятка Мехіко – замок Чапультепек, який входить в десятку найкрасивіших замків світу. Спочатку він був резиденцією королівської родини, потім – обсерваторією і військовою академією. Зараз в ньому історичний музей.

У Мехіко знаходиться одна з найдовших вулиць у світі – Уорлд Лонджест-Авеню.

Мехіко знаходиться на висоті 2240 метрів над рівнем моря. Він розташований в долині, оточеній кільцем гір та вулканів. Тому столиця Мексики – місто температурних контрастів. Прокидаючись вранці, можна тремтіти від холоду, а до обіду можна сміливо гуляти в футболці [18].

Жителі Мехіко – побожні католики. У місті багато католицьких храмів. Найвідоміший – базиліка Марії Гваделупської, побудована на честь покровительки народу Мексики. А ще в місті варто кафедральний собор – найбільший в Латинській Америці.

Якщо подивитися на місто зверху, то вдома в ньому з'являться різнокольоровими ящиками: рожевими, блакитними, зеленими. Поглиблення на

фасадах будинків займають фігурки святих, а краса ховається у внутрішніх двориках. Вони засаджені різними тропічними рослинами. У центрі Мехіко є цілий проспект хмарочосів – Пасео-де-ла-Реформа, просторий, з діловими центрами. Тут же знаходиться хмарочос Торре – найвищий в Латинській Америці. Хмарочос Каламкуль – на території колоритного сучасного району Санта Фе знаходиться будівля, яке місцеві жителі називають «пральною машиною». Зовні хмарочос Каламкуль дійсно нагадує сучасну пральну машину, а свою назву він отримав на честь стародавнього міста Майя.

Пам'ятка Мехіко – замок Чапультепек, який входить в десятку найкрасивіших замків світу. Спочатку він був резиденцією королівської родини, потім – обсерваторією і військовою академією. Зараз в ньому історичний музей.

Якщо подивитися на місто зверху, то вдома в ньому з'являться різнокольоровими ящиками: рожевими, блакитними, зеленими. Поглиблення на фасадах будинків займають фігурки святих, а краса ховається у внутрішніх двориках. Вони засаджені різними тропічними рослинами. У центрі Мехіко є цілий проспект хмарочосів – Пасео-де-ла-Реформа, просторий, з діловими центрами. Тут же знаходиться хмарочос Торре – найвищий в Латинській Америці. Хмарочос Каламкуль – на території колоритного сучасного району Санта Фе знаходиться будівля, яке місцеві жителі називають «пральною машиною». Зовні хмарочос Каламкуль дійсно нагадує сучасну пральну машину, а свою назву він отримав на честь стародавнього міста Майя [43].

За ідеєю архітектора Августина Ернандеса Наварро, що спроектував незвичайний будинок, воно повинно було насправді асоціюватися з пральною машиною і надати жвавому району Санта Фе більше свіжості. Стіни висотного будинку пофарбовані в білий колір, на кожній з чотирьох стін встановлені панорамні вікна, які формують круглу скляну панель. До 1997 року місце, в якому сьогодні розташовується будівля, представляло собою не що інше, як величезне звалище. У найкоротші терміни архітекторам вдалося перетворити

непривабливий район в впорядковану територію, головною прикрасою якої служить незвичайний пам'ятник архітектури.

Мехіко лідирує серед міст світу за кількістю музеїв, тут їх 110. З цього приводу мексиканці часто жартують, що навряд чи хтось із них перерахує хоча б 10.

У Північній Америці найбільшу кількість пам'яток історичної культурної спадщини зосереджено в Мексиці. Їх налічується близько 33. Більшість відноситься до древніх цивілізацій ацтеків, майя та інших корінних жителів Північної Америки, а частина відноситься до пам'ятників іспанської колонізації. Пам'ятники всесвітньої культурної спадщини Мексики приурочені до різних історичних епох, від доісторичного епох до епохи Нового часу. Безумовно, величезний вплив на культурну спадщину справила історія племен майя, ацтеків та інків тривала понад 3 тисячі років і завершена колонізацією іспанських конкістадорів [23].

Найбільш відомими мексиканськими культурними пам'ятками та об'єктами є такі.

Біосферний резерват Сіан – Каат. Мовою майя, Сіан – Каат означає «Там, де починається небо».

Біосферний резерват розташований на східному узбережжі півострова Юкатан, тут ростуть тропічні ліси, є мангри і болота, а також – значна морська акваторія з ділянкою бар'єрного рифа. Місцеві флора і фауна відрізняються великою різноманітністю, тут мешкає понад 300 видів птахів, зустрічається велика кількість типових для регіону наземних хребетних, які існують у взаємозв'язку зі своєрідними місцевими гідрогеологічними умовами.

Доіспанське місто Теотіуакан.

Священне місто Теотіуакан («місце народження богів») знаходиться приблизно в 50 км на північний схід від Мехіко. Місто побудоване в період I-VII ст., виділяється величезними розмірами своїх пам'ятників, особливо храму Кецалькоатля і пірамід Сонця і Місяця, спланованих на основі геометричних і символічних принципів. Як один з найзначніших культурних центрів всієї

Центральної Америки, Теотіуакан поширював свою культурну і художню вплив на весь цей регіон і навіть за його межі.

Історичний центр Мехіко і Сошимілко.

Побудований іспанцями в XVI в. на руїнах стародавньої столиці ацтеків Теночтітлана, Мехіко є нині одним з найбільших і густонаселених мегаполісів світу. Тут знаходяться руїни п'яти ацтекських храмів, кафедральний собор (найбільший на континенті) і кілька прекрасних громадських будівель XIX-XX ст., Таких як Палац витончених мистецтв. Сошимілко розташований в 28 км на південь від Мехіко. Своєю системою каналів і штучних островів він являє приклад того, як ацтеки вміли будувати свої поселення в мало придатною для цього природному середовищу. Його характерні міські та сільські будівлі, що споруджувалися починаючи з XVI ст. і під час колоніального періоду, відмінно збереглися [17].

Історичне місто Гуанахуато та прилеглі рудники.

Заснований іспанцями на початку XVI ст., Гуанахуато в XVIII в. став світовим лідером з видобутку срібла. Про минуле цього міста нагадують його «підземні вулиці» і Бока-дель-Інферно («пекельна пропасти») – шахтний стовбур, здатний проникати в землю на глибину 600 м. Прекрасні будівлі міста в стилях бароко і класицизму, створені завдяки процвітанню гірської видобутку на шахтах, вплинули на будівництво у всій центральній Мексиці. Церкви Ла-Компанія і Ла-Валенсьяна вважаються одними з найбільш наочних прикладів архітектури бароко в Центральній і Південній Америці. Місто Гуанахуато був також пов'язаний з подіями, які змінили історію країни.

Зона археологічних пам'яток Шочикалко.

Шочикалко – це виключно добре зберігся приклад укріпленого політичного, релігійного і торгового центру, що відноситься до неспокійного періоду 650-900 рр., Який відбувся за розпадом великих держав Центральної Америки, таких як Теотіуакан, Монте-Альбан, Паленке і Тікаль.

Доіспанське місто Ель – Тахин.

Розташований в штаті Веракрус, Ель-Тахин знаходився в періоді розквіту з початку IX ст. до початку XIII в. Він перетворився в найважливіший центр на північному сході Центральної Америки після падіння імперії Теотіуакан. Його культурний вплив поширювався на все узбережжя Мексиканської затоки і проникало в регіон індіанців майя і на піднесені плато центральної Мексики. Для архітектури міста, унікальною в Центральній Америці, характерні вправні різьблені рельєфи на колонах і фризах. «Піраміда з нішами» – шедевр древньої мексиканської і американської архітектури – має астрономічне і символічне значення. Ель-Тахин дійшов до нас як видатний приклад величі і значення доіспанської культури Мексики.

Доісторичні гrotи Ягул і Мітли в Центральній долині Оаксака.

Розташований в долині Тлаколула, в штаті з субтропічним кліматом Оахака, цей пам'ятник складається з двох археологічних ансамблів, що відносяться до доколоніальної епохи, доісторичних печер і скельних укриттів. У деяких з них збереглися археологічні знахідки і наскальні зображення, що є свідченням самих перших етапів седентеризації колишніх кочових мисливців і збирачів. Насіння гарбуза 10000-річної давності, виявлені в печері Гуїла Накуїтц, вважаються першими свідцтвами одомашнення рослин на континенті. Знайдені там же фрагменти качанів кукурудзи вважаються найбільш ранніми свідцтвами одомашнення кукурудзи. Культурне середовище печер Ягіл і Мітла вказує на наявність зв'язку між людиною і природою, яка сприяла одомашнення рослинного світу в Північній Америці. А воно, в свою чергу, сприяло подальшому розвитку цивілізацій Центральної Америки [12].

Доіспанське місто Чичен-Іца.

Це священне місце було одним з найбільших центрів індіанців майя на півострові Юкатан. Протягом приблизно тисячолітньої історії різні народи залишали свій слід в обличчі міста. Уявлення майя, тольтеків і іца про світ і всесвіту відбилися в кам'яних пам'ятниках і художніх творах. З'єднання будівельної технології майя з новими елементами з центральної Мексики робить Чичен-Іцу одним з найважливіших прикладів майя-тольтекської

цивілізації на Юкатані. Вціліло кілька будівель, таких як Храм Воїнів, «Ель-Кастільо» і кругла обсерваторія, відома як «Ель-Караколь».

Доіспанське місто і національний парк Паленке.

Паленке - видатний приклад святилища індіанців майя класичного періоду, пережив свій розквіт між 500 і 700 рр., коли його вплив поширювався на весь басейн річки Усумасинта. Краса будівель і майстерність їх будівельників, також як легкість скульптурних рельєфів із зображеннями на теми міфології майя, характеризують творчий геній цієї цивілізації.

Доіспанське місто Ушмаль.

Місто індіанців майя Ушмаль на півострові Юкатан був заснований приблизно в 700 р і мав близько 25 тис. Жителів. Планування будівель, що відносяться до періоду 700-1000 рр., Свідчить про наявність у будівельників будівлі астрономії. «Піраміда Колдуна», як її називали іспанці, домінує в церемоніальному центрі, добре спроектовані будівлі, якого рясно прикрашені символічними сюжетами й скульптурами Чака – Бога дощу і родючості. Церемоніальні місця Ушмаля, Якби, Лабна і Сайіль можна розглядати як найвище досягнення культури і архітектури майя [12].

Отже, результати дослідження свідчать про численність об'єктів з історичної спадщини Мексики. Більшість пам'ятників належать до древніх цивілізацій ацтеків, майя та інших корінних жителів Північної Америки. Частина пам'яток культурної спадщини Мексики відображає історію країни.

2.3. Аналіз умов організації туристичною агенцією «Феєрія мандрів» пізнавальних турів до Мексики

Туристична агенція «Феєрія мандрів» пропонує туристам пакетні тури з екскурсіями по Мексиці тематичного плану: археологічні, історичні, екотури, морські, багатоденні і розважальні.

Мексика не відноситься до популярних у українських туристів напрямками, за даними Державної агенції розвитку туризму в Україні (ДАРТ)

цей напрямок не включено до ТОП 20 країн відвідуваних українськими туристами. Летіти туди довго і дорого, недорогий відпочинок не так розвинений, як в тому ж Єгипті або навіть Таїланді, а це часто стає одним з ключових чинників для українських громадян при виборі країни для відпочинку. Та й пам'ятки Мексики досить специфічні, що приверне не всякого туриста, принаймні туристичні можливості Мексики серед українських туристів ще не поширені. Однак, пандемія коронавірусу COVID-19 вносить значний вплив в напрямки туризму, після того як було закрито всі кордони, для українських туристів Мексика стала однією з перших країн яку було дозволено до відвідування [50]. Таким чином значно збільшився інтерес до цього напрямку як у туристів та і відповідно у туроператорів та туристичних агенцій.

Для того щоб туристична агенція «Феєрія мандрів» мала можливість організувати та реалізувати тур до Мексики клієнтам своєї компанії вони мають володіти певною інформацією щодо відвідування цієї країни.

Громадянам України для в'їзду до Мексики потрібна віза. Візу можна оформити в консульстві Мексики в Києві. Електронний дозвіл для в'їзду в країну можна оформити безпосередньо на сайті національного Інституту Міграції Мексики (України). Термін перебування в країні не може перевищувати 180 днів. Кількість в'їздів в Мексиці не обмежена.

Громадяни України, які бажають відвідати Мексику з метою туризму, транзиту, ділового візиту, можуть оформити електронний дозвіл (Inicio Autorizacion Electronica) для в'їзду в країну безпосередньо на сайті національного Інституту Міграції Мексики. Для оформлення дозволу необхідно заповнити онлайн-анкету, в якій зазначаються особисті дані заявника, дата народження, національність, громадянство, віросповідання, номер та дата видачі закордонного паспорта, дата в'їзду та передбачуваний строк перебування в країні, мета візиту. Після заповнення анкети слід перевірити всі зазначені Відомості та натиснути кнопку «Відправити». Відповідь (як правило, позитивна) приходять протягом 5-15 хвилин. Кожен електронний дозвіл має

унікальний номер, містить відомості про заявника та цілі його поїздки, а також штрих-код [59].

Дозвіл та патенти роздрукувати та пред'явити при реєстрації на рейс співробітнику авіакомпанії, а потім, після перельоту в Мексику, разом з чинним паспортом і заповненою міграційною карткою – офіцеру міграційної служби. При цьому в паспорт ставлять штампи про перетин кордону, візовий стікер НЕ вклеюється. Без роздрукованого дозволу в'їзд в країну неможливо.

Термін дії дозволу (на в'їзд) – 30 днів з моменту видачі, після закінчення терміну дії можна запросити і новий дозвіл.

Термін перебування в країні визначається термінами, вказаною при заповненні електронної анкети.

Оформлення візи в консульстві складається з двох етапів. На першому етапі слід заповнити електронний запит на візу в режимі он-лайн безпосередньо на сайті посольства Мексики.

Перед заповненням запиту необхідно пройти реєстрацію, після чого на адресу електронної пошти заявника буде висланий пароль доступу до електронної анкети. На заповнення анкети відводиться 10 хвилин, тому всі необхідні дані (назва, телефон і адресу готелю) необхідно підготувати заздалегідь. В обов'язковому порядку всі дані вводяться латинськими літерами. Після заповнення необхідно натиснути кнопку «відправити», а потім роздрукувати бланк анкети з даними заявника.

Після відправлення запиту на електронну адресу заявника надсилається лист із зазначенням дати, починаючи з якої можна звертатися в консульство для проставлення візи в паспорт. Однак важливо пам'ятати, що дата звернення до консульства вказується по мексиканському часу (різниця з Києвом становить 8 годин), тому до зазначеної дати необхідно додати добу. Також рекомендується після заповнення електронної анкети зателефонувати в консульство і уточнити її наявність в системі.

Другий етап оформлення візи (безпосереднє звернення до консульства) включає в себе здачу пакета документів і відбитків пальців, а також оплату консульського збору. Необхідно надати наступні документи:

закордонний паспорт, термін дії якого складає не менше шести місяців з моменту закінчення поїздки;

копію першої сторінки закордонного паспорта з особистими даними заявника;

копії діючих віз, якщо такі є;

копії попередніх мексиканських віз, якщо такі є;

роздруковану анкету з підписом заявника;

дві однакові кольорові фотографії розміром 3x4 см, виконані на білому тлі;

документи, що підтверджують наявність коштів, достатніх для фінансування поїздки. До таких документів належать недавні виписки з банківських рахунків, дорожні чеки та їх копії (бажано, щоб сума становила не менше \$ 2500 при відсутності довідки з роботи).

До прямих доказів також відносяться документи на рухоме і нерухоме майно, документи, що підтверджують партнерство в бізнесі, сертифікати на придбання акцій та інших цінних паперів, тому наявність копій цих документів значно збільшує шанси отримання візи; довідку з місця роботи (переклад і завірення не потрібні) на бланку зі всіма координатами підприємства, з зазначенням посади та окладу (бажано не менше \$ 800), за підписом директора підприємства і головного бухгалтера, завірену печаткою.

Фізичним особам підприємцям буде потрібно ксерокопію свідоцтва про реєстрацію і постановці на облік в податкових органах (з щомісячним доходом не менше \$ 800); непрацюючим пенсіонерам – ксерокопія пенсійного посвідчення, довідка з місця роботи особи, що оплачує витрати на поїздку, або виписка з його банківського рахунку, заява за підписом даної особи про те, що він оплачує витрати по перебуванню в Мексиці.

Для студентів – студентський квиток, довідка з місця навчання, довідка з місця роботи особи, що оплачує витрати на поїздку, заява за підписом даної особи про те, що він оплачує витрати по перебуванню в Мексиці.

Для школярів – довідка зі школи, довідка з місця роботи особи, що оплачує витрати на поїздку, заява за підписом даної особи про те, що він оплачує витрати по перебуванню в Мексиці.

Якщо дитина подорожує у супроводі одного з батьків або третіх осіб, необхідні копія його свідоцтва про народження, нотаріально завірена згода на вивезення дитини від батька / батьків і копія першої сторінки паспорта довірителя.

Після того, як працівник консульського відділу ознайомиться з пакетом документів, у заявника скануються відбитки великих пальців обох рук (або інших пальців в разі пошкодження або відсутності великих). Помилки пальців здають всі заявники, незалежно від віку.

Мексика є однією з країн, де ризик захворюваності на вірусні та кишковими інфекціями досить високий, особливо в сільській місцевості [11].

З карантинних захворювань в Мексиці виявлена холера. Факторами ризику можуть бути: вживання сирієї води з водопроводу, колодязів, миття овочів і фруктів накопичений водою, вживання в їжу продуктів, що не зазнали теплової обробці, харчування з лотків і в несертифікованих ресторанах.

Всесвітня організація охорони здоров'я рекомендує зробити щеплення від холери при поїзді в особливо неблагополучні райони.

У тропіках є небезпека захворювання на малярію. Профілактичний прийом протималярійних препаратів необхідно починати за 1 тиждень до виїзду. Продовження прийому –весь період перебування в країні і 1 міс після повернення. Для захисту від комарів рекомендується застосовувати репеленти. Під час сну необхідно користуватися пологами. Вікна та двері повинні бути забезпечені сітками.

Тому, без сумніву, варто спробувати цей варіант відпочинку.

Багатоденний тур завжди проводиться на комфортному транспорті, а для зупинок вибираються хороші комфортні готелі. У даний тур завжди включені

як мінімум сніданок і вода під час дороги. Природно, всі квитки на пам'ятки та послуги гіда – теж. Іноді потрібна доплата за додаткові авіаперельоти за маршрутом і оплата розваг, які не включені в програму туру. Середня тривалість туру 5-8 днів, але є тури на 12, 14 і навіть 20 днів.

Як правило, в екскурсійні тури Мексикою відправляються прямо з готелю або з аеропорту. Але краще все-таки не поєднувати день прильоту і початку туру. Треба залишати перший день після тривалого перельоту для адаптації. Туристична компанія надає комфортабельний транспорт з досвідченим водієм. Безумовно, автомобіль обладнаний системою клімат-контролю і бортовою відеосистемою.

Як правило, маршрути планують таким чином, щоб час у дорозі між локаціями не перевищувало 1,5 – 2 години. Заселення в готель теж відбувається не занадто пізно, завжди є час після невеликого відпочинку прогулятися по місту або взяти участь в нічному житті.

Додаткові витрати, що, як правило, не входить в тури:
проживання в готелі до і після туру, трансфери поза туру;
обіди і вечері;
чайові (на свій розсуд);
квитки на додаткові розваги;
основні напрямки по Мексиці.

Ключовими напрямками багатоденних турів є маршрути з Мехіко або Канкуна. Стартуючи з Мехіко, туристи присвячують як мінімум один день на музеї і пам'ятники столиці Мексики.

Станом на 7 травня 2021 року для відвідування Мексики на рейсах з України негативний результат ПЦР тестування на COVID-19 не вимагають, якщо турист не відвідував останні 14 днів інші країни або мандрує транзитом через Стамбул. В інших випадках транзиту вимоги результату тестування обумовлені правилами діючими в країнах транзиту. Однак, слід звернути увагу на те, що останнім часом уряд Мексики ввів додаткові обмеження для перетину кордону. Посилено міграційний контроль під впливом поширення COVID-19,

отже є вірогідність того, що вже по прибутті до аеропорту в Мексиці турист дізнається що його не впускають до країни, проте це тимчасові обмеження.

Отже, саме сучасні умови обмежень підвищили попит на туристичні подорожі до Мексики та відкривають нові напрямки та можливості для ознайомлення з історико-культурними традиціями цієї країни та розвитком пізнавального туризму для українських туристів в цій країні.

Висновки до розділу 2

1. Туристична агенція «Феєрія мандрів» представляє себе перевіреним і справжнім професіоналом. Пишається своїм офісом із чотирьох осіб так само, як і іншими людьми у офісі з п'ятдесятьма. Туристична агенція «Феєрія мандрів» у 2020 р. реалізувала 433 тури, що на 27,3% менше від обсягу продажів турів у 2019 р. Туристична агенція «Феєрія мандрів» в 2020 р. отримала дохід від реалізації послуг наземного обслуговування в розмірі 4,82 тис.грн., найбільший дохід протягом року був в грудні. Показник доходу від реалізації послуг наземного обслуговування в 2020 р. був нижчим на 58,1% у порівнянні з 2019 р.

2. Мексика – країна з багатовіковою насиченою історією. Більшість пам'ятників належать до древніх цивілізацій ацтеків, майя та інших корінних жителів Північної Америки. ЮНЕСКО присвоїло звання культурної спадщини людства десяти містам Мексики. Результати проведеного дослідження свідчать про численність об'єктів з історичної спадщини Мексики, що підґрунтям для активного розвитку пізнавального туризму.

3. Сучасні умови обмежень підвищили попит на туристичні подорожі до Мексики та відкривають нові напрямки та можливості для ознайомлення з історико-культурними традиціями цієї країни та розвитком пізнавального туризму для українських туристів в цій країні. Громадянам України для в'їзду до Мексики потрібна віза, яку можна оформити безпосередньо в консульстві

або на сайті національного Інституту Міграції Мексики. Для отримання візи обов'язковою умовою є підтвердження фінансування.

РОЗДІЛ 3

ПІЗНАВАЛЬНИЙ ТУР ДО МЕКСИКИ: ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБЛЕННЯ

3.1. Оцінка історико-культурних туристичних ресурсів Мексики для розроблення пізнавального туру

Мексика залишається однією з небагатьох країн, які не обмежують в'їзд для туристів з усього світу. Але в умовах заборони на авіаперельоти з України і інших країн світу потік туристів, безумовно, впав (рис. 3.1).

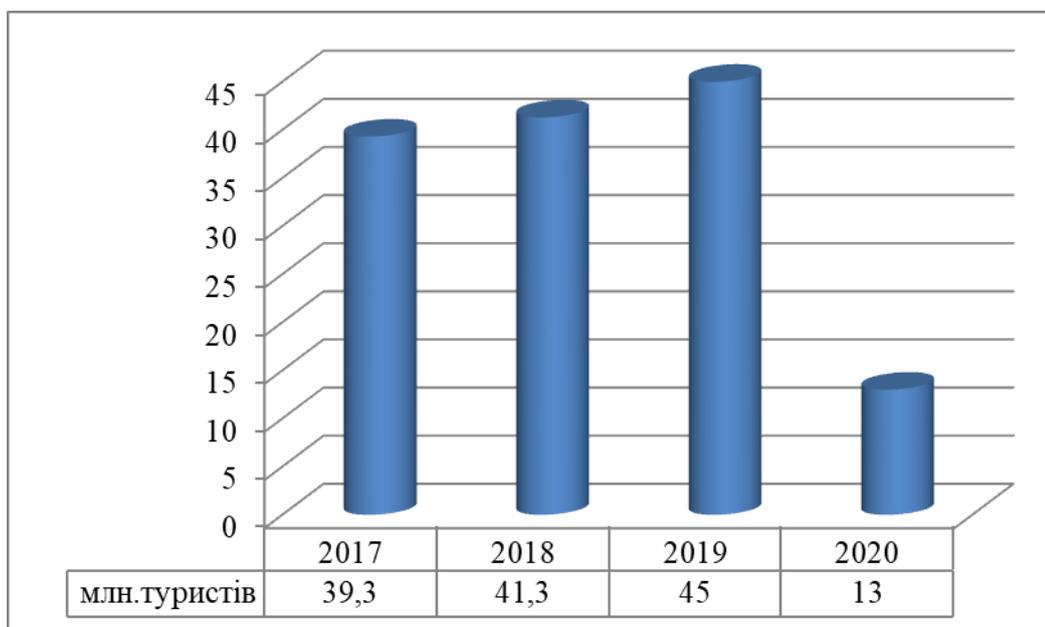

Рис. 3.1. Динаміка прибуттів міжнародних туристів до Мексики [60, 67]

У сезон 2020/2021 популярні групові екскурсії поступаються своє місце індивідуальним і груповим багатоденним турам, що стартує з Мехіко або Канкуна.

Немає кращого способу максимально урізноманітнити свої відчуття від країни, ніж поїхати в тур на кілька днів. Історико-культурні ресурси Мексики дозволяють переміщуватися між локаціями і ночівлями в комфортабельних

готелях в зручному для туриста форматі. Вдень можна знайомитися з культурними та природними пам'ятками Мексики, а ввечері і під час поїздки дивитися на Мексику зовсім іншими очима, занурюючись в культуру і побут цієї дивовижної країни.

Мексика – колыска древніх цивілізацій. На окрему увагу заслуговують дивовижні екскурсійні тури, які в повній мірі познайомлять з цією загадковою країною. Мексика пропонує досягнути всі таємниці та загадки стародавніх цивілізацій майя та ацтеків. Унікальна екзотична природа Мексики, її піщані пляжі і розкішні готелі зроблять відпочинок ідеальним.

Мандрівники мають можливість пройти цікавим маршрутом до п-ву Юкатан, починаючи свій шлях з вивчення Мехіко, Теотіуакана, просуваючись на південь до "срібного" місту Таско і курорту Акапулько. Південна Мексика – Оахака в колоніальному стилі, штат Чіапас з його сильними традиціями корінного народу континенту. З точки зору історико-культурних традицій найважливіше місце для розроблення пізнавального тури Мехикою належить історії Майя.

На території Мексики, а також в експозиціях музеїв збереглася неймовірна кількість артефактів.

Сучасна Мексика пропонує велику кількість загадкових пам'яток стародавньої Мексики.

Група туристів має можливість відправитися в зниклий місто Чичен-Іца, що представляє собою археологічну зону.

Овіяний таємницями і легендами, він привертає увагу відвідувачів збереженими пам'ятниками архітектури. Серед них особливо виділяється своїм величним зовнішнім виглядом знаменита піраміда Кукулькана. Кожна з чотирьох сторін грандіозної споруди розділена дев'ятьма ступенями. На території Чичен-Іца можна побачити храм Воїнів, стадіон для гри в м'яч і чимала кількість кам'яних будівель. Незабутні враження залишить купання в сеноті Іль Кіль.

Це природна карстова печера, що нагадує величезного розміру колодязь із прісною кристально чистою водою. Химерні коріння ліан спускаються зверху прямо в смарагдове підземне озеро. Високі кам'яні стіни сеноти повіті смарагдовою зеленню рослин. Далі мандрівники відправляться в місто Коба, що був політичним і торговельним центром індіанського племені.

Лабіринти стежок, що пролягають через густі зарості джунглів, ведуть до монументальних пірамід і кам'яним спорудам. Завершальним акордом оглядової екскурсії стане відвідування поселення Тулум. На скелястих кручах узбережжя Карибського моря зведені кріпосні споруди, піраміди і храми. Непідробний інтерес викликають збережені фрески та барельєфи, що прикрашають фасади стародавніх споруд.

Гід організує для відпочиваючих поїздку в традиційне майянське село, де можна ознайомитися з найважливішим обрядом – Темаскаль. Це екзотичний і загадковий індіанський ритуал, який проводять справжні шамани. Його суть полягає в тілесному і духовному очищенні за допомогою парової лазні. Учасники церемоній пройдуть в куполоподібної будову з дуже низькою стелею.

У центрі приміщення розміщуються розпечені на багатті вулканічні камені, политі спеціальним запашним відваром. Непроглядна темрява створює містичну атмосферу. Гарячі камені нагрівають повітря до 50 градусів. Ароматні букети трав і мелодійні розспіви шамана призводять до легкого занурення в медитативний стан. Баня наповнюється густими клубами пари. Заключним етапом ритуалу стане купання в холодному джерелі, після чого можна розслабитися в гамаку під кронами пальм.

Цінителям підводного плавання пропонується досліджувати прісноводні сеноти півострова Юкатан. Занурення в гігантські природні карстові свердловини з кришталево чистою прозорою водою гарантує шанувальникам дайвінгу масу позитивних і незабутніх емоцій. Безмовний і чаруючий світ вражає своєю унікальною красою.

Підводні печери являють собою лабіринти тунелів, де можна насолодитися дивно химерними сталагмітами і сталактитами. Чарівну колірну

гамму створюють сонячні промені, що пробиваються крізь товщу води, температура якої стабільно тримається на позначці +24 градусів. Занурення є тільки сертифікованим і досвідченим дайверам.

Серед гостей Канкуна користується незмінною популярністю морська подорож по Карибському морю з відвідуванням «райських» островів Конто і Ісла Мухерес. Це чудова можливість провести цілий день на лоні мальовничих куточків Мексики і отримати задоволення від милування красотами первозданної тропічної природи. Острів Конто є екологічний заповідник, де групу екскурсантів чекає приємне проведення часу на пустельних білосніжних піщаних пляжах.

Берегові смуги з розкішними пальмами омиваються кришталево блакитним затокою. Невелика територія острова є місцем проживання для різноманітних птахів. На пляжах відкладають яйця черепахи, що знаходяться на межі зникнення. У супроводі професійного біолога відпочиваючі відправляться в місцевий музей флори і фауни. Потім можна зайнятися плаванням з маскою і трубкою, щоб на власні очі спостерігати за строкатим різноманіттям мешканців морських глибин.

Наступним пунктом програми туру стане візит на острів Ісла Мухерес, що є перлиною мексиканських Карибів. Він залучає своїх гостей чудовими пейзажами, пляжами з оксамитовим кораловим піском, смарагдовою лагуною і колоритною атмосферою. Буянні зелені джунглів поєднується з прибережними віллами, готелями, ресторанами, барами і сувенірними крамницями. На гольф-карах туристи проїдуть по кварталах містечка і ознайомляться з його архітектурними пам'ятками: древніми храмами, старовинними будівлями і будинками місцевих жителів.

Чарівний підводний світ дивує своєю чарівною красою пейзажів морської безодні. У супроводі досвідченого інструктора екскурсантам представиться можливість зануритися під воду, щоб побачити експонати унікального музею. Численні скульптурні композиції виставлені на глибині від 2 до 10 метрів.

Оригінальне рукотворне творіння являє собою більше 400 людських фігур, виконаних у натуральну величину з бетону. Багато пам'ятники уподобані морською живністю. Бетонні статуї виконують роль штучного коралового рифу. Перед зануренням учасники туру пройдуть спеціалізований теоретичний курс професійного дайвера. Відпрацювання практичних навичок плавання з аквалангом здійснюється в басейні. Після занять комфортабельний катер доставить майбутніх дайверів до «входу» в музей.

Професійний екскурсовод підготував для туристів пізнавальний і змістовний маршрут, програма якого передбачає знайомство зі знаковими пам'ятками півострова Юкатан. Це захоплюючий багатогодинний тур по археологічним зонам найдавніших міст племені майя – Чичен-Іца, Коба і Тулум. Загублені серед джунглів грандіозні пам'ятники архітектури уособлюють минуле велич зниклої багато століть назад цивілізації.

Гід розповість чимала кількість історичних легенд і таємниць, пов'язаних з міфологією, релігією і культурою корінного народу Мексики. Рано вранці група відпочиваючих відправиться в місто Чичен-Іцу, який славиться своїми збереженими величними спорудами. Особливо виділяється монументальна ступінчаста піраміда Кукулькана, спрямованість вгору на 30 метрів. Інтерес представляють інші будови, що вражають майстерною кам'яною обробкою.

Заслуговує уваги храм Воїнів, алея тисячі колон, спортивний стадіон, древній астрономічний комплекс, а також величезного розміру колодязь для жертвоприношень. Після прогулянки по території Чичен-Іцу учасників експедиції чекає відпочинок на березі найбільшого мексиканського сеноти Ік-Кіль. У селищі Коба туристи можуть здійснити сходження на найвищу піраміду Юкатана – Нооч-Муль. Її висота сягає 42 метра. Необхідно буде подолати 120 сходинок. Завершиться тур в портовому місті Тулум. Він розташовується на скелястому кручі над аквамариновим затокою. Тут збереглися споруди з фресками, барельєфами і кам'яної тонким різьбленням.

Незабутні яскраві враження гарантує мандрівникам вояж по зачаровує красивих куточків Юкатана. У програму насиченого туру входить огляд

природних пам'яток краю і зустріч з його прекрасними мешканцями. Подорож під керівництвом всезнаючого провідника починається з відвідин середньовічної садиби, овіяної історіями про піратів і скарби.

Далі шлях групи пролягає до приватного зоопарку, в якому мешкає понад 500 видів звірів, птахів і рептилій. Хижаки і травоїдні містяться в просторах вольєрах на доглянутої території. Тут гості побачать леопардів, крокодилів, пантер, мавп і багатьох інших тварин. Невід'ємною частиною екскурсії стане плавання в кришталеву прозору аквамариновою воді сеноти серед величних кам'яних стін і зводів.

Після приємного купання в підземних печерах мандрівники відправляться до рожевих озер. Колоритний відтінок води в поєднанні з блакитним небом створює чудове видовище. Висока концентрація мікроорганізмів і солі в озерах створює рожеве забарвлення води. У цінителів первозданної природи особливим визнанням користується заповідник Ріо-Лагартос. На моторних човнах туристи пропливуть по річковому каналу вздовж мангрових джунглів і заболоченій савани. Серед мешканців заповідника можна побачити крокодилів і зграї граціозних фламінго.

Коралові зарості, різнокольорові зграї риб, черепахи, різноманітні морські істоти, підземні печери зі сталактитами і сталагмітами – всі ці природні переваги Канкуна з нетерпінням чекають на своїх відвідувачів. На комфортабельному автобусі мандрівники доїдуть до мальовничого і таємничого сеноти Так-Бе-Ха. Давня карстова воронка загубилася серед тропічного лісу. Учасникам туру представиться можливість спуститися в сенот і поплавати в кристально-чистому блакитному озері.

З склепінь печери звисають вузькі і довгі мінеральні утворення. Після купання настане час знайомства з підводним світом Карибського моря. Під керівництвом професійного інструктора туристи, одягнені в спорядження для підводного плавання, здійснять занурення на глибину, де мешкають величезного розміру морські черепахи.

Одним з популярних природних і культурних пам'яток Мексики є тематичний еко-парк Шкарет. Це чудове місце пропонує своїм гостям помилуватися тваринним і рослинним світом, зробити сплав по підземним річках, побачити численні будови епохи майя, відвідати океанаріум і музей, а також насолодитися купанням в чудовому бірюзовому затоці Карибського моря.

У всьому цьому розмаїтті комплексу розваг допоможе орієнтуватися професійний гід. Прогулянка по парку серед буйної тропічної рослинності доставить відвідувачам масу приємних вражень. Заповідник рясніє екзотичними звірами, яскравими птахами і рідкісними метеликами. У спеціальних зонах живуть мавпи, олені, тапіри, папути і багато інших представників фауни.

На території парку відтворено прообраз села індіанського племені з традиційними будівлями. Тут буде цікаво дізнатися про життя древнього народу. Цьому сприяють уявлення у вигляді барвистою музично-танцювальної феєрії. Костюмовані шоу відтворюють ритуали і сцени з багатої історії племені. Заплив на плоту по підземній ріці порадує спогляданням унікальних скельних утворень і печерних ходів. Рекомендується заглянути в екологічну ферму, де вирощують гриби і орхідеї.

Безліч приємних спогадів залишить знайомство зі стародавніми руїнами одного з наймогутніших міст цивілізації майя, а також поїздка в унікальні природні заповідники. Професійні провідники підготували цікаву програму. Учасники екскурсії відкриють для себе дивовижний світ екзотичних пейзажів.

У густих заростях джунглів знаходиться археологічний комплекс колишнього міста Ек Балам. На його території збереглися руїни споруд, що представляють собою особливу історичну цінність. Цікаво буде побачити піраміди, овальний палац, Акрополь, спортивний стадіон і фігурні декоративні елементи різьблення по гіпсу. Піднявшись на вершину піраміди, перед туристами відкриється панорамний вид на безкраї простори тропічних лісів.

Подорож продовжиться поїздкою на моторному човні по лагунах заповідника Ріо Лагартос. Природний парк всесвітньо відомий численними і різноманітними зграями птахів. У природному середовищі існування гніздяться пелікани, фламінго, баклани, лелеки і багато інших пернаті. Завершиться тур відвідуванням сольових Рожевих озер, що вражають яскравими відтінками водної гладі.

Гід пропонує гостям Канкуна відправитися в подорож по слідах доколумбових цивілізацій і колоніальної епохи Мексики. Величні пам'ятники архітектури Чичен-Іца дозволяють ознайомитися з таємничою культурою індіанців майя. Грандіозні археологічні знахідки дають уявлення про високий інтелектуальний рівень стародавнього народу.

Постануть у всій своїй красі такі монументальні споруди, як храми Воїнів і Ягуарів, легендарна дев'ятирівнева піраміда Кукулькана, обсерваторія Караколь, майданчик для гри в м'яч і багато інших будови з оригінальною декоративною символікою. Неможливо пройти повз Священного сеноти, води якого брали тіла хоробрих воїнів і красивих жінок, принесених в жертву богам. Після Чичен-Іца відпочиваючі пройдуть до сеноті Ік-Кіль. Це природне карстове озеро глибиною 45 метрів оточене чудовою рослинністю.

У цьому мальовничому місці екскурсантів чекає купання в прозорій смарагдовою воді. Наступний пункт програми туру – колоніальний місто Вальядолід. Під час оглядової прогулянки по старовинному кварталу можна буде побачити акуратні будинки з яскравими фасадами. Головною визначною пам'яткою цього населеного пункту є католицький собор, зведений з білого каменю.

Справжній райський куточок розташований на узбережжі Карибського моря. Це національний заповідний парк Шкарет, де гармонійно поєднуються морські і тропічні ландшафти з пам'ятниками древньої культури майя. Щоб не заблукати на величезній території площею 80 гектарів, рекомендується відправлятися сюди разом з провідником. Парк пропонує відвідувачам широкий вибір розваг і унікальних заходів на будь-який смак.

У Шкарет відпочиваючі можуть здійснити прогулянку по мангрових чагарниках, спостерігаючи чудове різноманітність флори і фауни. Буяння фарб тропічної рослинності вражає уяву. У просторих доглянутих розплідниках мешкають папуги, метелики, різні екзотичні птахи, а також леопарди, пуми, мавпи, крокодили і багато інших звірі. Заряд позитивних емоцій гарантує сплав по підземній ріці.

Цікавий музей-акваріум, що володіє великою колекцією коралів, риб і зірок. У паркових водоймах водяться черепахи, рожеві фламінго і навіть дикі дельфіни. Відвідувачів залучають білосніжні піщані пляжі, омивається бірюзовим морською затокою. У відтвореної селі з традиційними будівлями можна дізнатися про культурні традиції корінних жителів.

Гід запрошує відпочиваючих відправитися в цікаве подорож до карстових печер і озер Юкатана. Вапняковий рівнинний ландшафт півострова є зведенням для численних підземних водойм. Давня карстова порода під ногами буквально поцяткована природними воронками, що вражають своїми величними розмірами. Екскурсантів чекає калейдоскоп яскравих вражень від занурення в екзотичний світ відкритих і закритих сенот.

Дивовижні природні утворення користуються популярністю серед любителів плавання в смарагдових прозорих підземних водах, температура яких тримається на позначці +25 градусів. По кам'яних стінах звисають ліани і коріння дерев. Химерні сталактити і сталагміти створюють зачаровує таємниче видовище. Екскурсовод захоплююче розповість, як і чому сеноти ставали місцями жертвоприношень і проведення культових обрядів.

Авто-подорож на джипах по острову Косумель стане такою, що запам'ятовується сторінкою мексиканського вояжу. Програма туру включає огляд мальовничих місць одного з островів Карибського моря. Екскурсія починається з поїздки на поромі в порт Косумель, де туристів зустрінуть професійні супроводжуючі.

Маршрут групи пролягає через заповідні території та дивовижні берегові смуги. Шлях джип-сафарі лежить в дикі і незвідані куточки національного

парку Чанкнааб, який вражає незрівнянним пишністю навколишньої природи. Тут можна побачити численні екзотичні тропічні рослини і різноманітних представників фауни від ігуан до морських черепах.

Принесе задоволення плавання в блакитній лагуні, оточеної кораловими рифами. Вдосталь накупавшись, учасники туру подолають шлях по вибоїстій дорозі до заповідника Пунта Сун. Його виразною пам'яткою є маяк, оглядовий майданчик якого відкрита для відвідування допитливих відпочиваючих. Гід поділитися історіями про таємниче маяку і острові Косумель. У різноманітне культурну програму туру дегустація популярного мексиканського напою – текіли.

Місцеві жителі цілком простодушні і гостинні, відрізняються забобонність. Вони абсолютно не соромляться бідності, люблять життя, веселощі і свята. Хоч вони і намагаються жити за нормами, все ж є в них деякий бунтарський дух і природна розслабленість. Неможливо не відзначити, що в країні яскраво виражено розшарування на багатих і бідних, де кожна з каст живе у власному світі.

Країна приваблива в будь-який час року, але кращий період для подорожі – з листопада по квітень. Це так званий високий сезон, що привертає найбільшу кількість туристів. Сезон з травня по жовтень вважається менш сприятливим для поїздки, так як велика ймовірність злив і штормів.

Кожне мексиканське місто має досить-таки великий ринок, де тисячі туристів щодня купують подарунки для родичів. У перелік стандартних сувенірів входить пляшка текіли, мексиканська кава, пончо, панама і сомбреро. До вибору текіли варто підійти ґрунтовно, тут її більше 70 видів. Краще знайти ту продукцію, на якій буде написано, що вона складається на 100% з соку блакитної агави. У ній, як правило, 38-40 градусів.

Кращою текілою визнаний напій «Herraduro» вартістю 25-30 доларів. Приємним сувеніром, який часто купують туристи, є фігурки, виконані суто в мексиканському стилі, часто вони символізують індіанців. Найбільшою популярністю користується продукція з зображенням скелетів, вона тут особливо шанована, тим паче напередодні Дня всіх мертвих.

3.2. Розробка пізнавального туру до Мексики

Розробка пізнавального туру до Мексики викликано підвищеним попитом до цієї країни з метою задоволення потреб туристів та в основу туру покладено історико-культурні традиції Мексики. Пропонований тур пропонується реалізовувати з безпосередньою підтримкою туристичного оператора «Феєрія мандрі».

Пізнавальний тур до Мексики з метою ознайомлення з історико-культурними традиціями розрахований на 9 днів та 8 ночей, до програми туру додатково слід враховувати час на дорогу до відправної точки туру.

Нижче наведено пропоновану програму пізнавального туру «Загадкова Мексика».

За 9 днів подорожі пропонується дослідити:

столицю Мексики – Мехіко-Сіті. Під час відвідування Мехіко-Сіті туристів чекають враження від величчі та занурення в історію цього мегаполісу;

магічне Таско, срібне місто, з кілометрами печер під землею;

загадку будівель часів

загадкових індіанців майя;

шалено красивий каньйон Сумідеро;

таємничий Чинен-Іцу і переконатися в тому, що це – справжнє чудо світу.

Під час туру туристи будуть жити кілька днів в самих магічних містах Мексики.

До програми туру включено:

купання в природних басейнах - сеноти з ідеально прозорою водою;

катання на човні в національному парку;

прогулянки білим піском і бірюзовими водами Карибського узбережжя.

Кому підійде ця подорож?

В даній подорожі не буде довгого трекінгу і переїздів (максимум 5 годин). За день в середньому ми будемо проходити 5 км прогулюючись в неквапливому темпі по локаціях.

Там, де буде швидше і комфортніше доїхати на таксі, ми будемо їхати, де полетіти - полетимо. З маршруту прибрані всі нічні переїзди для більшого комфорту групи.

Програма поїздки складена так, що локації не мелькатимуть перед вами нескінченним калейдоскопом.

Маршрут: Ола Мексика – Таско – Чіапас – Сан-Кристоваль – Санто-Доминго-де-Паленке – Кампече – Ушмаль – Селестун – Меріда – Чичен-Іца – Плайя-дель-Кармен (Додаток Б)

1 ДЕНЬ

Зустріч в аеропорті. Трансфер і розміщення в готелі 4*. Вільний вечір для відпочинку.

2 ДЕНЬ

Оглядова екскурсія по Мехіко ситі – Антропологічний музей – Теотіуакан. (140 км) Оглядова екскурсія по Мехіко-Сіті - одному з найбільших мегаполісів. Елітні квартали і трущоби, хмарочоси, побудовані по сучасних технологіях, і невеликі особняки – усе це створює неповторний образ міста контрастів – Мехіко-Сіті. Для початку ми вивчимо центр міста, площа, яка оточена величними будівлями. обов'язково заїдемо музей антропології, найбільший музей Латинської Америки, який зберігає в собі секрети давніх цивілізацій Мезоамерики Проїхавши по одній з найкрасивіших вулиць міста – проспекту Реформа, ви потрапите в Антропологічний Музей, знаменитий на весь світ завдяки своїм експонатам, серед яких є і скарби індіців, населяючих Мезоамерику. Потім ви відправитеся в загадковий Теотіуакан – культовий центр древніх індіців, що вражає своєю масштабністю і величчю будівель, у вас буде можливість піднятися на піраміди Сонця і Місяця, щоб насолодитися видом на місто згори.

3 ДЕНЬ

Сьогодні ми прощаємося з Мехіко і вирушаємо на захід в штат Герреро. Наша мета – срібне місто – Таско-де-Аларкон. Воно буде першим в нашому списку чарівних міст Мексики, але не єдиним.

День пройде за вивченням Таско. Ми не тільки будемо гуляти по його різнобарвним вуличкам, але спустимося в величезні печери, що ховаються під містом, піднінемося на його найвищу точку. Будемо споглядати пейзажі через скло кабінок канатної дороги.

4 ДЕНЬ

Прощальна прогулянка по Таско, повертаємося в Мехіко, їдемо відразу ж в аеропорт. Сьогодні ми відлітаємо в південну частину країни, штат Чяпас. Цей регіон відомий не тільки своїми природними красотами, а й самобутністю населення. Саме тут до сих пір можна зустріти індіанців майя! Двогодинний переліт, трансфер і ось наша мета - місто Сан-Крістобаль-де-ля-Касас. Заселяємося в готель, відпочинок.

Ніч в готелі Сан-Крістобалі.

5 ДЕНЬ

Уранці ви відправитесь до – Санто-Домінго-де-Паленке, Дорога буде проходити по насичено-зелених горах і тропічним лісам. По дорозі ми будемо зупинятися біля водоспадів, насолоджуватися каскадами з блакитною водою і потужними потоками (дорога займе близько 5 годин). Ближче до вечора приїжджаємо в Паленке, заселяється в наш затишний готель з басейном, розташований в оточенні джунглів.

Відпочинок. Вечеря, ніч в готелі Паленке.

6 ДЕНЬ

Сан-Крістобаль-де-лас-Касас – Сан-Хуан-Чамула (15 км) – Водоспад – Паленке (190 км).

Цей день ми розпочнемо з відвідування розташованою в околицях міста Сан-Крістобаль-де-лас-Касас села індіанців майя Сан-Хуан-Чамула, знаменитою

своєю церквою, в якій переплелися, здавалося б, несумісні католицькі обряди і доіспанське язичництво. Ближче до вечора повертаємося в Сан-Крістобаль, вечеряємо.

Ніч в Сан-Крістобалі

7 ДЕНЬ

Подібно одному відомому перуанському місту, Паленке тисячі років простояв покинутим. Місцеві жителі покинули його з нез'ясовних досі причин. Наступна точка на карті - місто Кампече, найпіратський з мексиканських міст. Далі маршрут буде пролягати до Мексиканської затоки (дорога займе близько 5 годин). Відпочиваємо і виходимо на прогулянку по місту-фортеці. Вечеря. Ніч в Кампече.

8 ДЕНЬ

Підйом, сніданок, годинний переїзд. Нас чекає ще одне стародавнє місто індіанців – Ушмаль, один з найважливіших археологічних пам'яток майя. Після історичного окультурення ми відправимося в національний заповідник Селестун. Зграї рожевих фламінго, мангрові ліси і вода пронизливо блакитного кольору.

Після відпочинку в Селестун ми відправимося в місто, де ми зупинимося на ніч, а саме – Мерида. Саме Мерида була визнана культурною столицею Юкатана, і ви просто зобов'язані це перевірити.

Заселення, прогулянка по центру міста.

Вечеря. Ніч в готелі Мериди.

9 ДЕНЬ

Вранці оглядаємо піраміди до туристичних натовпів, після цього їдемо ніжитися в сенот Ік-Кіль. Після купання їдемо на обід в один автентичний ресторанчик неподалік від Вальядоліда, а після - на море!

Вечеря. Ніч в Плайя - Дель - Кармен.

Увечері трансфер в аеропорт.

До вартості пізнавального туру не включено:

міжнародний переліт;

обіди і вечері по маршруту;

чайові гідові і водієві;

проживання в готелях після закінчення маршруту.

Додаткові умови пізнавального туру із зануренням у історико-культурні традиції Мексики:

груповий трансфер в Мехіко сіті включений для туристів, що прилітають в перший день туру (час прибуття рейсу з 06.00 – 22.00) або в другий день (прибуття рейсу з 06.00 – 09.30). поза цим періодом організуються тільки індивідуальні трансфери за стандартними цінами. Якщо туристи прибувають в Мехіко сіті на другий день пізніми рейсами (пізніше 09.30). компанія не гарантує відвідування усіх місць, включених в програму. В цьому випадку повернення грошей не робиться. Групові трансфери тільки англійською мовою, підтримка туристів російською мовою – з моменту прибуття в готель. Готелі можуть бути змінені на інші відповідній категорії;

туристичне агенство залишає за собою право коригувати програму із-за непередбачених і незалежних від нас обставин : погода, страйки, стан дороги, форс мажор, проблеми здоров'я і так далі. Ці зміни можуть бути зроблені тільки на благо і безпеку клієнтів.

3.3. Оцінка економічної доцільності організації пізнавального туру до Мексики

З метою обґрунтування доцільності впровадження туристичною агенцією «Феєрія мандрів» пізнавального туру до Мексики із зануренням у історико-культурні традиції країни проведемо оцінку економічної доцільності організації туру. В табл. 3.1. наведено розрахунок прямих витрат на 1 туриста з приведенням їх до загальної суми прямих витрат на групу туристів з 15 чоловік.

Таблиця 3.1

Розрахунок прямих витрат

Стаття витрат	Витрати на одну путівку, грн.	Кількість туристів у групі, чол	Витрати на весь тур (Σ гр.2* Σ гр.3), грн.
1	2	3	4
Сніданок	1 890,00	15	28 350,00
Обід	2 520,00	15	37 800,00
Вечеря	1 260,00	15	18 900,00
Проживання	9 900,00	15	148 500,00
Страховання	1 440,00	15	21 600,00
Віза	320,00	15	4 800,00
Всього	$\Sigma=17\ 330,00$		$\Sigma=259\ 950,00$

Під час реалізації туру туристична агенція та туроператор «Феєрія мандрів» окрім прямих витрат, які залежать від кількості туристів в групі несуть також ще непрямі витрати, які є постійними та на них не впливає кількість туристів в групі, проте вони є запорукою організації та реалізації пропонованого пізнавального туру. Розрахунок непрямим витрат подано в табл.3.2 на групу туристів з 15 чоловік з приведенням їх на 1 туриста.

Таблиця 3.2

Розрахунок непрямих витрат

Стаття витрат	Витрати на весь тур	Кількість туристів у групі, чол	Витрати на одну путівку, (Σ гр.2/ Σ гр.3) грн.
1	2	3	4
З/п водія	2 880,00	15	192,00
З/п гіда	2 160,00	15	144,00
З/п перекладача	3 600,00	15	240,00
Страховання автотранспорту	1 440,00	15	96,00
Додаткові послуги, вхідні квитки	720,00	15	48,00
Реклама	5 400,00	15	360,00
Квитки на літак	10 800,00	15	720,00
Пальне	1 800,00	15	120,00
Амортизація авто	1 890,00	15	126,00
Всього	$\Sigma=30\ 690,00$		$\Sigma=2\ 046,00$

Після визначення розміру прямих та непрямих витрат які мають бути понесені для реалізації туристичною агенцією «Феєрія мандрів» для організації пізнавального туру до Мексики розрахуємо вартість туру (табл. 3.3)

Таблиця 3.3

Розрахунок вартості туру

Стаття витрат	З розрахунку на 1 путівку	Кількість туристів у групі, чол	Загальна вартість туру.
1	2	3	4
Прямі витрати	$\Sigma = 17330,00$	15	259 950,00
Непрямі витрати	$\Sigma = 2046,00$	15	30 690,00
Прибуток	$\Sigma = 10600,00$	15	159 000,00
Всього	$\Sigma = 29976,00$	15	449 640,00

Отже, від реалізації вартості туру ціною 29 976,00грн. для одного туриста планова сума прибутку до оподаткування складатиме з одного туриста 10 600 грн., а відповідно 159 000,00 грн. з групи, яка складатиметься з 15 туристів.

Документальне оформлення туру передбачає собою представлення головних документів, які засвідчують тур його організацію, вид, сезонність, рівень завантаження туристичними групами, головну характеристику та опис. Воно включає наявність таких документів, як інформаційний листок, технологічна карта та графік завантаження.

До основних показників пізнавального туру до Мексики із зануренням у історико-культурні традиції країни пропонованого для впровадження туристичною агенцією «Феєрія мандрів» на 2021 р. належать:

вид маршруту – лінійний з елементами радіального;

протяжність маршруту – 1386 км;

тривалість подорожі (діб) – 9;

кількість туристичних груп – 19;

кількість туристів у групі – 15;

всього туристів на маршруті – 285;

всього людино-днів обслуговування – 2565;

початок обслуговування на маршруті першої групи – 15 квітня 2021 року;
початок обслуговування на маршруті останньої групи – 3 листопада 2021 року;

закінчення обслуговування на маршруті останньої групи – 11 листопада 2021 року.

Для придбання пропонованого туру за рахунок його просування з туристичним оператором «Феєрія мандрів» турист може звернутися або безпосереднь до туристичної агенції мережі компанії «Феєрія мандрів», або придбати тур он-лайн на сайті компанії. Адреса туристичної агенції «Феєрія мандрів» з якого починається подорож у м.Полтава: вул. Соборності, 43.

В табл. 3.4 подано планову завантаженість та прибутковість від впровадження туристичною агенцією «Феєрія мандрів» пізнавального туру до Мексики впродовж 2021 р. із збереженням вартості туру впродовж періоду на рівні 29 976,00 грн. з одного туриста.

Таблиця 3.4

Планову завантаженість та прибутковість пізнавального туру
туристичної агенції «Феєрія мандрів»

Місяць	Кількість туристів в місяць	Графік заїздів туристичних груп за місяць	Кількість груп в місяць	Виручка від реалізації	Прибуток від реалізації
Січень	-	-	-		
Лютий	-	-	-		
Березень	-	-	-		
Квітень	30	15-23,26.04-4.05	2	899 280,00	318 000,00
Травень	45	7-16,19-27,30.05-07.06	3	1 348 920,00	477 000,00
Червень	30	10-18,21-29	2	899 280,00	318 000,00
Липень	45	2-10, 13-21, 24.07-1.08	3	1 348 920,00	477 000,00
Серпень	45	4-12,15-23, 26.08-03.09	3	1 348 920,00	477 000,00
Вересень	30	6-14, 17-27	2	899 280,00	318 000,00
Жовтень	45	1-9, 12-20, 23-31	3	1 348 920,00	477 000,00
Листопад	15	3-11	1	449 640,00	159 000,00
Грудень	-	-	-		
Всього за маршрутом	285		19	8 543 160,00	3 021 000,00

Розрахунковий рівень маржинального доходу від впровадження туристичною агенцією «Феєрія мандрів» пропонованого пізнавального туру складає 35%, що підтверджує прибутковість та жоцільність впровадження пропонованого туру.

Висновки до розділу 3

1. Проведено оцінку історико-культурних туристичних ресурсів Мексики для розроблення пізнавального туру. Територія Мексики насичена історико-культурними ресурсами та рекреаційними ресурсами та надає можливість поєднувати пізнавальний туризм з іншими видами туризму. Під впливом глобальної пандемії COVID-19 обсяг прибуттів міжнародних туристів зменшився майже в тричі Мексика, проте Мексика все одно отримала приріст прибутку від туристичної діяльності у 2020 р. в порівнянні з 2019 р. в розмірі 1%, що є підтвердженням вдалої туристичної політики та обсягів наявних історико-культурних туристичних ресурсів. У сезон 2020/2021 рр. групові екскурсії поступилися своїм місцем індивідуальним і груповим багатоденним турам, що стартують з Мехіко або Канкуна.

2. Запропоновано програму пізнавального туру до Мексики «Загадкова Мексика». Розрахованого на 9 днів без врахування дороги до Мексики. Маршрут: Ола Мексика – Таско – Чяпас – Сан-Кристоваль – Санто-Доминго-де-Паленке – Кампече – Ушмаль – Селестун – Меріда – Чичен-Іца – Плайя-дель-Кармен. З маршруту прибрані всі нічні переїзди для більшого комфорту групи.

3. Період обслуговування маршруту з 15 квітня 2021 року по 11 листопада 2021 року, що відповідає найбільш сприятливим умовам для перебування у країні. Вартості туру впродовж періоду на рівні 29 976,00 грн. з одного туриста. Запланований прибуток з одного туриста дорівнює 10 600,00 грн. Розрахунковий рівень маржинального доходу від впровадження

туристичною агенцією «Феєрія мандрів» пропонованого пізнавального туру складає 35%, що підтверджує прибутковість та жоцільність впровадження пропонованого туру.

ВИСНОВКИ

1. У роботі здійснено систематизацію теоретичної інформації з питань розвитку пізнавального туризму, його видів та історико-культурних традицій як рушійної сили пізнавального туризму. За результатами проведеного аналізу джерел запропоновано наступне трактування поняття «пізнавального туризму» – це туристичні подорожі, основною метою яких є вивчення та ознайомлення туристів із історико-культурними традиціями та культурною спадщиною будь-якої країни. Описано основні об'єкти культурної спадщини, призначення пізнавального туризму. Виявлено прихильників пізнавального туризму: сімейні пари, які відносяться до вікової категорії від 18 до 49 років та мають неповну вищу освіту. Зазначено тенденції подальшого розвитку пізнавального туризму. Узагальнено мету пізнавального туризму є ознайомлення з пам'ятками історії, архітектури, мистецтва, природними та етнічними особливостями, сучасним життям народу, історико-культурними традиціями тощо.

2. Описано сутність та значення історико-культурних традицій в якості основи пізнавального туризму. Обґрунтовано важливість історико-культурних традицій як головного фактору розвитку пізнавального туризму. Зазначено форми туристичних загроз існуванню історико-культурних традицій та культурної спадщини визнаних ICOMOS. Зазначено на необхідність усвідомленого управління розвитком пізнавального туризму з метою збереження носіїв історико-культурних традицій.

3. Мексика з кожним роком стає все популярнішою серед туристів, що відображається і у відвідуванні природних пам'яток. Мексиканське управління туризму має в країні 17 основних туристичних інформаційних бюро, а крім того, є безліч місцевих туристичних довідкових бюро, хоча деякі з них працюють лише влітку. На всіх бюро вивішений міжнародний туристичний знак. На сьогодні в Мексиці продовжує розвиватись туристична

інфраструктура, а також ставати якомога ефективнішою та кращою для кожного туриста, тому перспективи в Мексиці переважають проблеми туризму.

4. Туристична агенція «Феєрія мандрів» представляє себе перевіреним і справжнім професіоналом. Пишається своїм офісом із чотирьох осіб так само, як і іншими людьми у офісі з п'ятдесятьма. Туристична агенція «Феєрія мандрів» у 2020 р. реалізувала 433 тури, що на 27,3% менше від обсягу продажів турів у 2019 р. Туристична агенція «Феєрія мандрів» в 2020 р. отримала дохід від реалізації послуг наземного обслуговування в розмірі 4,82 тис.грн., найбільший дохід протягом року був в грудні. Показник доходу від реалізації послуг наземного обслуговування в 2020 р. був нижчим на 58,1% у порівнянні з 2019 р.

5. Мексика – країна з багатовіковою насиченою історією. Більшість пам'ятників належать до древніх цивілізацій ацтеків, майя та інших корінних жителів Північної Америки. ЮНЕСКО присвоїло звання культурної спадщини людства десяти містам Мексики. Результати проведеного дослідження свідчать про численність об'єктів з історичної спадщини Мексики, що підґрунтям для активного розвитку пізнавального туризму.

6. Сучасні умови обмежень підвищили попит на туристичні подорожі до Мексики та відкривають нові напрямки та можливості для ознайомлення з історико-культурними традиціями цієї країни та розвитком пізнавального туризму для українських туристів в цій країні. Громадянам України для в'їзду до Мексики потрібна віза, яку можна оформити безпосередньо в консульстві або на сайті національного Інституту Міграції Мексики. Для отримання візи обов'язковою умовою є підтвердження фінансування.

7. Проведено оцінку історико-культурних туристичних ресурсів Мексики для розроблення пізнавального туру. Територія Мексики насичена історико-культурними ресурсами та рекреаційними ресурсами та надає можливість поєднувати пізнавальний туризм з іншими видами туризму. Під впливом глобальної пандемії COVID-19 обсяг прибуттів міжнародних туристів зменшився майже в тричі Мексика, проте Мексика все одно отримала приріст

прибутку від туристичної діяльності у 2020 р. в порівнянні з 2019 р. в розмірі 1%, що є підтвердженням вдалої туристичної політики та обсягів наявних історико-культурних туристичних ресурсів. У сезон 2020/2021 рр. групові екскурсії поступилися своїм місцем індивідуальним і груповим багатоденним турам, що стартують з Мехіко або Канкуна.

8. Запропоновано програму пізнавального туру до Мексики «Загадкова Мексика». Розрахованого на 9 днів без врахування дороги до Мексики. Маршрут: Ола Мексика – Таско – Чяпас – Сан-Кристоваль – Санто-Доминго-де-Паленке – Кампече – Ушмаль – Селестун – Меріда – Чичен-Іца – Плайя-дель-Кармен. З маршруту прибрані всі нічні переїзди для більшого комфорту групи. Подані автором пропозиції розвитку пізнавального туризму в основі якого покладено історико-культурні традиції у Мексиці можуть бути використані у діяльності туроператорів та інших туристичних організацій.

9. Період обслуговування маршруту з 15 квітня 2021 року по 11 листопада 2021 року, що відповідає найбільш сприятливим умовам для перебування у країні. Вартості туру впродовж періоду на рівні 29 976,00 грн. з одного туриста. Запланований прибуток з одного туриста дорівнює 10 600,00 грн. Розрахунковий рівень маржинального доходу від впровадження туристичною агенцією «Феєрія мандрів» запропонованого пізнавального туру складає 35%, що підтверджує прибутковість та жоцільність впровадження запропонованого туру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/print> (дата звернення : 10.04.2021).
2. Про туризм: Закон України станом на 15 січня 2015 р. / Верховна Рада України. Офіц. вид. Київ : Парлам. вид-во, 2015. 96 с.
3. Бобровников А. В. Мексика сохраняет свой шанс. Латинская Америка. 2013. № 1. С. 38-50.
4. Бочан І. О. Технологія туристичної діяльності [Текст] : підручник для студентів / Ігор Омелянович Бочан, Микола Федотович Цимбалюк, Віктор Миколайович Цимбалюк. Львів : ЛІЕТ, 2011. 420 с.
5. Вашкевич В. М. Культурно-історична традиція як джерело формування історичної свідомості молоді. URL : http://novyn.kpi.ua/2005-1/01_Vashkevich.pdf (дата звернення 15.04.2021).
6. Галасюк С. С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навч. посіб. / С. С. Галасюк, С. Г. Нездоймінов. К. : Центр учбової літератури, 2013. – 178 с.
7. Гарбар Г. А. Культурний туризм в контексті масової культури. Гуманітарний вісник ЗДІА. 2014. № 56. С. 140–148.
8. Герасименко В. Г. та ін. Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку : монографія. Одеса : Астропринт, 2013. 304 с.
9. Герасименко В. Г., Замкова А. В. Організація транспортних подорожей і перевезень туристів : навч. посібник. Харків : «Бурун Книга» , 2011. 116 с
10. Герасименко В. Г. Теорія туризму як складова туризмології. Вісник соціально-економічних досліджень. 2011. № 2 (42). С. 173–180.
11. Гордін В.Э., Матецький М.В. Культурний туризм як стратегія розвитку міста: пошук компромісів між інтересами місцевого населення і туристів. URL : <http://infotour.in.ua/gordin.htm> (дата звернення 06.04.2021).

12. Грановська В. Г., Стукан Т. М. Культурно-пізнавальний туризм Херсонщини : стан та перспективи подальшого розвитку. Агросвіт. №10. 2020. С. 37–42. URL : http://www.agrosvit.info/pdf/10_2020/7.pdf.

13. Діденко Д., Білоусова А. Ю. Місце історико-культурних традицій у пізнавальному туризмі. 73-а наукова конференція, професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету: тези доп. (Полтава, 21 квітня – 13 травня). Полтава: НУППіЮК, 2021. С. 6-8.

14. Діденко Д. С., Маховка В. М. Проблеми та перспективи підвищення туристичної привабливості Полтавської області. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Управління туристичною індустрією: методологія і практика», 1-2 жовтня 2020 р. Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2020. С.24-26.

15. Емелин С. В. Географія туризму. URL: <https://www.twirpx.com/file/183891/> (дата звернення 22.04.2021).

16. Кліматичні особливості Північної Америки URL: http://geografica.net.ua/publ/galuzi_geografiji/fizichna_geografija_materikiv_ta_okeaniv/klimatichni_osoblivosti_pivnichnoji_ameriki/42-1-0-682. (дата звернення 26.04.2021).

17. Шандор Ф. Ф., Кляп М. П. Сучасні різновиди туризму : навчальний посібник. К. : Знання, 2013. 334 с.

18. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці : Книги-XXI, 2003. 300 с.

19. Комліченко О. О. Фактори розвитку туристичної галузі. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. № 8 (3). С. 75–79.

20. Кудла Н. Є. Маркетинг туристичних послуг. К. : Знання, 2011. 350 с.

21. Кузик С. П. Географія туризму : Навчальний посібник. К. : Знання, 2011. 271с.

22. Кушнірук Ю. С. Рекреація та курортологія. Рівне: НУВГП, 2012. 146 с.

23. Любіцева О. О., Бабарицька В. К. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник. К., 2008.
24. Любіцева О. О. Методика розробки турів : навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. К. : Альтерпрес, 2008. 300 с.
25. Мальська М. П. Організація та планування діяльності туристичних підприємств: теорія та практика. К. : Центр учбової літератури, 2012. 246 с.
26. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Ганич Н. М. Міжнародний туризм і сфера послуг : підручник. К. : Знання, 2008. 661 с.
27. Мальська М. П., Рутинський М. Й., Білоус С. В., Мандюк Н. Л. Економіка туризму: теорія та практика : підручник. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 544 с.
28. Маховка В. М., Гук Н. Б. Засади менеджменту підприємницької діяльності у сфері сільського (зеленого) туризму. Глобальні та національні проблеми економіки. 20. 2017. С. 449-451.
29. Мексика – віза, перетин кордону, туристичні регіони, міста, острови, їжа, шопінг, відпочинок з дітьми – як дістатися. URL : <https://mapme.club/kraini/53-meksika.html> (дата звернення 10.05.2021).
30. Мексика: парадокси модернізації [Бобровніков А.В., Боровков А.М, Визгунова Ю.І., Воротнікова Т.А. та ін.] під ред. Давидова В.М. 2013. 336 с.
31. Мексика. URL : <https://wikiway.com/mexico/> (дата звернення 28.04.2021).
32. Михайліченко Г., Клімова А. Світовий туристичний ринок: трансформація після пандемії. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2020. № 2. С. 21-37. DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020\(109\)02](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020(109)02).
33. Никига О. Пізнавальний туризм: сутність та особливості організації. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку туризму в регіонах України : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. (18-19 травня 2017 р., м. Львів). Львів, 2017. С. 81-84. URL : <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/9721>.
34. Пуцентейло П. Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 344 с.

35. Савіцька О. П., Федорович О. І. Культурний туризм: реалії та перспективи розвитку у Львівській області. Науковий вісник НЛТУ України. 2014. № 24.1. С. 376–383.
36. Сакаєва Л. Р., Базарова Л. В. Поняття «туризм» та «туристичний дискурс» у сучасній науковій парадигмі. Філологічні науки. Питання теорії та практики. 2014. № 6 (36): в 2-х ч. Ч. I. – С. 159–161.
37. Скорченко Ю. А., Цехош С. В., Цехош И. В. Культурный туризм как форма трансграничного сотрудничества. Географія та туризм. 2011. № 13 (11). С. 36–44.
38. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу. Ніжин: Видавництво Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. 336 с.
39. Соловійов Д. І. Вдосконалення понятійного апарату теоретичного забезпечення функціонування туристичної сфери. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2011. № 4 (16). С. 82–88.
40. Статистичні дані щодо перетину українського кордону громадянами інших держав. URL : <https://www.tourism.gov.ua/blog/statistichni-dani-shchodo-peretinu-ukrayinskogo-kordonu-inozemcyami> (дата звернення 11.04.2021).
41. Сущинська М. Д. Культурний туризм: навч. посібник для академічного бакалавріата. 2-е вид.. 2017. 136 с.
42. Смірнов І. Г. Визначення рівня конкурентоспроможності країн світу в туризмі : сучасні підходи. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. Науковий журнал. Серія: Економічні науки. ISSN 1028-7507 №5-6 (82-83) 2015. С. 37-49.
43. Туризм у Франції. Geograf. URL : <http://www.geograf.com.ua/france/583-france-tourism> (дата звернення 20.04.2020)
44. Туристична фірма «Феєрія мадрів». URL : <https://feerie.com.ua/ua/> (дата звернення 18.05.2021).
45. Федорченко В. К., Мініч І. М. Туристський словник-довідник. Київ : Дніпро, 2000. 155 с.

46. Черниш І. В., Глебова А. О., Маховка В. М., Білоусова А. Ю. The tourism resources management process administration in territorial communities under crisis conditions. The tourism resources management process administration in territorial communities under crisis conditions. 2018. С. 881-885.

47. Цьохла С. Ю. Систематизація факторів розвитку туристичної індустрії. Вчені записки ТНУ. Серія: Економіка та управління. 2009. Т. 22 (61). № 2. С. 373-380.

48. Шаблій А. Географія: мири, регіони, концепти. 2004. 740 с.

49. Школа І. М. Менеджмент туристичної індустрії. Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2003. 662 с.

50. 10 країн відкрили кордони для українців. URL :https://lb.ua/news/2020/07/06/461328_10_krain_vidkrili_kordoni.html (дата звернення 20.04.2021).

51. Baghla S. Geography in Tourism Infrastructure. Hardcover. 2018. 455.

52. Cultural tourism in the EU macro-regions: Cultural Routes to increase the attractiveness of remote destinations. URL : <https://rm.coe.int/routes4u-manual-attractiveness-remote-destination-cultural-tourism/16809ef75a%0A%0A> (дата звернення 05.05.2021).

53. Geography : Realms, Regions, and Concepts / Peter O. Muller, Jan Nijman, Muller Nijman Jan, Harm De Blij. (16t Edition). Loose Leaf, 2013. 672 p.

54. Gulnara Ismagilova et al. Procedia - Social and Behavioral Sciences. 188. (2015). Pp. 157 – 162. URL : <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815021485/pdf?md5=6b2e4d99a40c2bb1a73727c73e153aaf&pid=1-s2.0-S1877042815021485-main.pdf> (дата звернення 11.04.2021).

55. Kajzar P. Cultural tourism and world heritage. Sborník příspěvků XVII mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Hustopeče, 2014. P. 901–906.

56. Latin America and Caribbean Travel & Tourism Competitiveness Landscape Report: Assessing Regional Opportunities and Challenges in the Context of COVID-19. URL : http://www3.weforum.org/docs/WEF_LAC_Tourism_Compet_Report_2020.pdf (дата звернення 18.05.2021)

57. Mexico. Travel FACTS. URL : <https://www.cia.gov/the-world-factbook/static/19f53e1fab9f7006b669cf8ebd4c1757/MX-travel-facts.pdf> (дата звернення 20.04.2020)
58. Pavlić I. The importance of cognitive determinants in tourism destination image formation. URL : <https://hrcak.srce.hr/file/238120>. (дата звернення 15.05.2021).
59. Relaciones exteriores Mexico. URL : <https://embamex.sre.gob.mx/ucrania/index.php/2016-04-13-07-16-32/2016-04-13-07-27-15> (дата звернення 16.05.2021).
60. Resultados turísticos del primer semestre de 2020. URL : <https://www.gob.mx/sectur/prensa/resultados-turisticos-del-primer-semester-de-2020>. (дата звернення 20.05.2021)
61. Susan W. Hardwick Geography of North America: Environment, Culture, Economy (2nd Edition) Fred M. Shelley, Donald G. Holtgrieve, 2012. 448 p.
62. Tait A National Geographic Atlas of the World. National Geographic; 11 edition. 2019. 448 p
63. Tourism and Economic Stimulus – Initial Assessment, Madrid, Update Septemer 2019. URL: www.unwto.org/trc
64. UNWTO World Tourism Barometer, 2019. URL: <https://www.eunwto.org/doi/abs/10.18111/wtobarometerrus.2019.17.1.1>.
65. William, C. Gartner. Rural tourism development in the USA. URL : <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/jtr.481/abstract>. (дата звернення 27.04.2021)
66. Williams Stephen. Alan A. Lew Tourism Geography: Critical Understandings of Place, Space and Experience Routledge; 3 edition, 2014. 346 p.
67. Word Tourism Barometer. V. 19. Issue 1. January 2021. URL : https://www.researchgate.net/publication/346046195_RECENT_TRENDS_CONCERNING_THE_DEVELOPMENT_OF_INTERNATIONAL_TOURISM (дата звернення 20.05.2021).

ДОДАТКИ

ЛІЦЕНЗІЯ

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України

Номер і дата прийняття рішення	№ <u>927</u> , 01.06.2016
Дата і номер запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців про видачу ліцензії	-
Вид господарської діяльності (повністю або частково)	Туроператорська діяльність
Найменування юридичної особи	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ФЕЄРІЯ МАНДРІВ"
Код згідно з ЄДРПОУ юридичної особи	40421828
Місцезнаходження юридичної особи	провулок Хрестовий, будинок 8/9, м. Київ, 01010

Заступник Міністра
керівник апарату

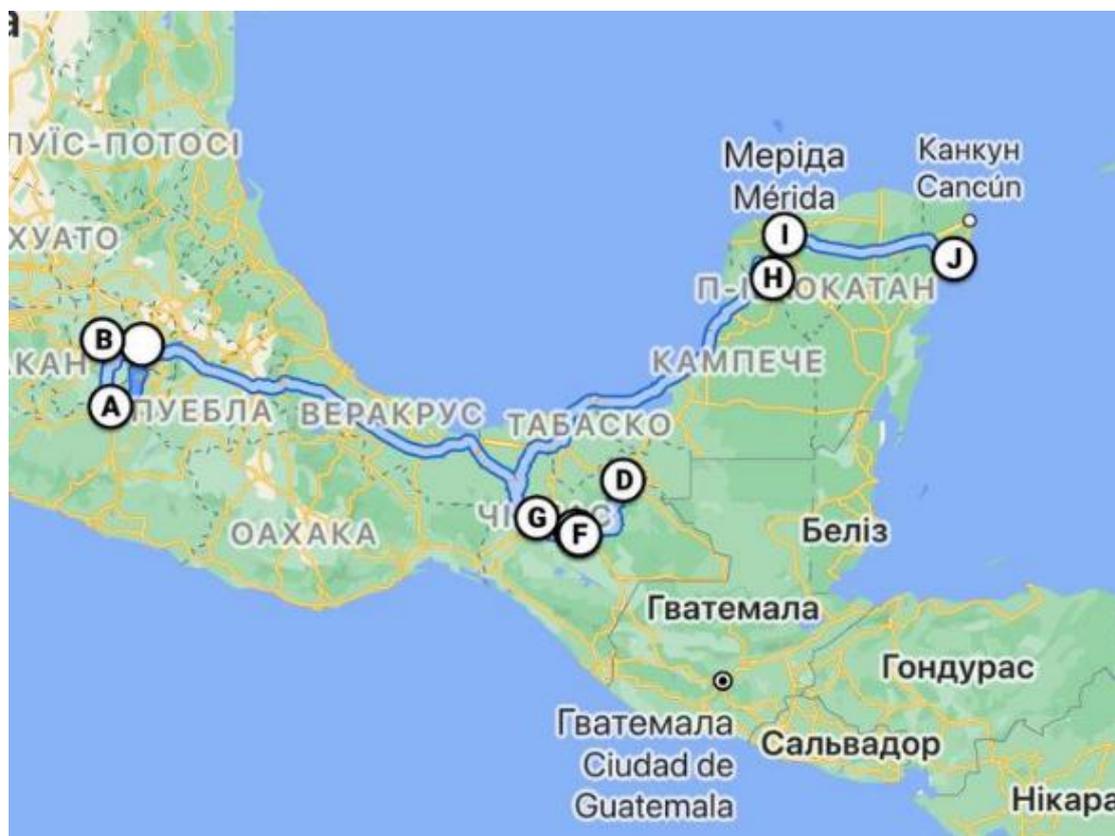

М.П.

Юлія КЛИМЕНІ

Маршрут туру «Загадкова Мексика»

Ола Мексика – Таско – Чіапас – Сан-Кристоваль – Санто-Доминго-де-Паленке – Кампече – Ушмаль – Селестун – Меріда – Чичен-Іца – Плайя-дель-Кармен

A: Ола Мексика

B: Таско

C: Чіапас

D: Сан-Кристоваль

E: Санто-Доминго-де-Паленке

F: Кампече

G: Ушмаль

H: Селестун

I: Меріда

J: Плайя-дель-Кармен